

ВІСНИК

VISNYK ^{the} HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXIII, Ч. 3
YEAR XXXIII, No. 3

БЕРЕЗЕНЬ — 1980
MARCH — 1980

ЦІНА 0.90 ЦЕНТІВ
PRICE \$0.90

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

З М І С Т

Д-Р МИХАЙЛО КУШНІР — Шевченко не лише дає, а ще й зобов'язує	1
Л. ОЛЕКСАНДЕР — Командир УПА Тарас Чупринка	2
ТАРАС ШЕВЧЕНКО — Молитва за Батьківщину (Вірш)	4
ІГНАТ БІЛИНСЬКИЙ — „Нарід має право знати“	5
Демонстрація ПАБНА в Нью Йорку	7
ВАСИЛЬ ГАЛЬЧЕНКО — Куди віє григоренківський вітер?	9
У боротьбі за розвал тюрем народів — Доповідь ред. Слави Стецько	11
ІНЖ. ЯРОСЛАВ КАРП'ЯК — 50-річний Ювілей ОУН у Міннеаполісі	13
МИХАЙЛО ЛІСЕВИЧ — Кривава маніфестація в Бережанах (Спогад)	14

СТОРІНКА ОЖ ОЧСУ

АНАСТАЗІЯ ОСТАПЮК — Допомога жіноцтва Україні	15
МИРОСЛАВА ЛАСОВСЬКА КРУК — Володимир Івасюк, співець України	18

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

ОЛЕСЬ БЕРДНИК — Свята Україна	22
ВАЛЕНТИН МОРОЗ — Із „Трохи смішного“	22
ПАНЬКО НЕЗАБУДЬКО — Лжепророки... (Фейлетон)	24
ЛЕОНІД ПОЛТАВА — Тисячоліття (Текст для кантати)	—

ДОРОГІ ДРУЗІ І ПОДРУГИ! ЧЛЕНСТВО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВІЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ! НАЦІОНАЛЬНО СВІДОМІ УКРАЇНКИ, УКРАЇНЦІ!

У БЕРЕЗНІ ЦЬОГО РОКУ МАСОВО ВІДЗНАЧУЄМО ГЕРОЇЧНУ СМЕРТЬ СЛ. П. ГЕНЕРАЛА ТАРАСА ЧУПРИНКИ-РОМАНА ЩУХЕВИЧА В БОЮ ПРОТИ МОСКВИ, 30 ЛІТ ТОМУ, А В МІСЯЦІ ЛИПНІ — 60-ЛІТТЯ З ЧАСУ СТВОРЕННЯ ГЕРОЇЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, УВОНА ЧОЛІ З ПОЛКОВНИКОМ-СОБОРНИКОМ ЕВГЕНОМ КОНОВАЛЬЦЕМ!

ВІСНИК

Шевченко не лиш дає, а ще й зобов'язує

(Слово д-ра Михайла Кушніра при покладенні вінка Кобзареві від АДУК у Вашингтоні)

Тарас Шевченко займає цілком вийняткове місце в історії української літератури, в історії української політичної думки, в історії українського народу, і тому цілком вийнятковим є його культ.

У цьому відповідь на незрозуміле для чужинців явище — щорічно всезагального святкування „Шевченківських днів“ у кожному місці скупчення українців — в Україні і поза нею.

Феномен Тараса Шевченка зумовив феномен цих щорічних святкувань, які не можуть перетворитись в рутину просто тому, що Шевченко утотожнив себе з народом, а народ утотожнив себе з Шевченком.

Він не даремно у вічній бронзі звівся над столицею Америки, над вільною землею Вашингтона, і не даремно на пам'ятнику Тарасові Шевченкові викарбувані слова про Поневолені Нації. Як мовчазний докір сильним цього світу, височить український геніяльний поет і мислитель на цьому п'едесталі.

Так, Тарас Шевченко прийшов до Вашингтону, як амбасадор поневолених народів, не лише українського. І ми повинні про це пам'ятати.

Сьогодні вже знаємо, що не приниження кріпацтва і салдатчини, що не плач над покритками і не тільки ідеалізування гайдамаків становлять Шевченка. Сьогодні він перестав бути лише „батьком“, — найновіші розвідки зняли з його шапку й кожуха.

Студії показали нам людину, що з нічого — ста-левістю свого хотіння — стала передовим поетом і мислителем світу. Тож сьогодні для нас — у колі інтелектуалістів, мистців і політиків світу, — перебуває не близький, рідний батько, а новий і досі ще не розгаданий геній.

Генія цього трохи оминаємо. Давнього Тараса

легко було вішати на стіну у кожній хаті, — новий ще не цілком увійшов у наше щоденне життя! Бо й не легко сприйняти того „ким зайніялось і запало“, як сказав Є. Маланюк.

Із багатогранної і невичерпної скарбниці Шевченкового духа кожне українське покоління брало для себе те, що воно було спроможне взяти. Але кожне наступне покоління брало від Шевченка все більше, бо й само воно духовно виростало і мужніло та збагачувалося через могутній вплив його генія, виховувалося на ліднеслому прикладі цього невгнутого борця за всенаціональні та вселюдські ідеали.

Наше покоління пізнало в Тарасові Шевченкові щось більше від пророка. Його „Кобзар“ — це щось більше як поезія, щось більше як філософія, більше як пророцтво. Це книжка, в якій геніяльний українець замкнув у найвищій формі поезії — закони Духа нації, що включають не лише згадані елементи мистецтва й мудrosti, але цілого світогляду нації, її моралі, її характеру і — найважливіше — цілей її буття.

Шевченко перше є найбільше явлення самостійного українського духа, що в огні і крові останніх років з таким колосальним напруженням шукає свого повного втілення, своєї повної реалізації. Але було б однобічним фаталізмом на цім заспокоїтися.

Шевченко не лише дає, але ще й зобов'язує. І перш за все зобов'язує кожного з нас відшукати в собі, відродити в собі ті шевченківські емоції, ті шевченківські струни, що звучатимуть в унісон його вулканічній, очищуючій, відроджуючій поезії, відшукати в собі ту шевченківську тональність, яка допоможе нам чинно й переможно пройти шлях від тину вчорашиного раба до завтрашнього типу вільної суверенної і конструктивної суспільної Одиниці.

Д-р Михайло Кушнір

Л. Олександер

КОМАНДИР УПА ТАРАС ЧУПРИНКА

Геніяльний Поет-Пророк Національної України Тарас Шевченко писав понад 100 років тому:

„Встане правда, встане воля,
І Тобі одиОму
Помоляться всі язики
Во віки і віки.
А покищо — течуть ріки,
Кривавій ріки!“

Так писав Тарас Шевченко про Бога і Україну. Минуло понад 100 літ, за які Україна лише короткий час мала власну незалежну і соборну Державність. І неначе несподівано на захмареному небі нової української політичної історії — пролунав новий грімкий голос молодої України, яка заперечує большевицько-московську окупацію, голос видатного поета Василя Симоненка:

„Земле рідна! Мозок мій світліє
І душа ніжнішою стає,
Як твої сподіванки і мрії
У життя вриваються моє...
Хто тебе любов”ю обікрАде,
Хто твої турботи оминЕ,
Хай того земне тяжіння зрадить,
Хай земля навіки проковтне!“

Чи ці й подібні твори стосуються того, чио пам’ять у глибокому поклоні сьогодні відзначаємо — генерал-хорунжого Головного Командира УПА ТАРАСА ЧУПРИНКИ? Безперечно що так! Шевченко писав, що „покищо течуть кривавій ріки“, а Симоненко сказав — хоча він виріс у так званій УССР, що хай того „земля навіки проковтне“, хто наважиться у цей важкий час зрадити Україну!

Відзначаючи 30-річчя смерти Головного Командира Української Повстанської Армії Тараса ЧУПРИНКИ-Романа ШУХЕВИЧА, ми відзначаємо і його бессмертя, і бессмертя Вояків та Старшин УПА, ми вшановуємо тут найвищу людську гідність, яку вони виявили — ВІРНІСТЬ РІДНОМУ НАРОДОВІ.

Чи треба довше спинятись на тому, що Бессмертний ТАРАС ЧУПРИНКА у своїх діях опирався на досвід своїх великих попередників? За ним у глибі віків стояли війська князя України-Держави Святослава Завойовника, він відчуував козацькі полки Гетьмана Івана Мазепи, у його лавах змагались коалишні вояки і старшини Січових Стрільців Полков-

ника Євгена Коновалця, Соборної Армії і полководця Симона Петлюри.

ТАРАС ЧУПРИНКА ВИРОСТАВ ІЗ ГЛИБИН УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ, бо ж не даремно великий французький історик Вольтер писав, що „Україна завжди змагалась за свободу“! Створивши, спираючись на Революційну ОУН, Українську Повстанську Армію — найбільшу з-поміж усіх національних армій у країнах Східної Європи, ТАРАС ЧУПРИНКА поклав початок ВІЗВОЛЬНО-НАЦІОНАЛЬНИХ БІТВ у середині ХХ-го сторіччя. Після того, як постала УПА — для боротьби проти німецьких фашистів і московських комуністів, — після 1942-го року, за прикладом України, були створені армії та національно-визвольні загони в Білорусі, Угорщині, на Кубані, в Польщі... Понад 10-тирічні бої УПА за незалежну самостійну Українську Державу дали приклад народові Алжиру в Африці, який у 1950-х роках створив Алжирську Визвольну Армію та бився проти Франції доти, доки окупаційна сила не вийшла з Алжиру, який став незалежною державою. А хіба проголошення африканським народом Убо власної держави Біяфри в Африці проти імперського уряду Нігерії — це не продовження тієї боротьби у світі за національне визволення, що її започаткував один із найбільших новочасних Героїв України, полководець ТАРАС ЧУПРИНКА?

Роман Шухевич-Тур-Тарас Чупринка — народився в 1907 р. в Західній Україні. Він закінчив Львівську Політехніку, а потім ще за кордоном — спеціальну таємну Школу Українських Старшин. Він був зразковим пластуном, вже в другій половині 1920-х років — був членом Української Військової Організації, і як такий — виконав сам важливі завдання УВО та керував бойовими групами. У 1929 році Друг Шухевич-Тур став одним із перших членів ОУН, де скоро був призначений бойовим референтом при Краєвій Екзекутиві. Відбувши кілька засудів у польській окупаційній тюрмі, він у 1938-39-бу роках допомагав організувати Карпатську Січ для оборони відновленої Держави в Закарпатській Україні. В ті ж роки він працює на пості референта Проводу ОУН для зв’язку із землями Східної, чи Великої України.

Завдяки заходам Шухевича-Тура, майбутнього генерал-хорунжого і творця УПА, ще в 1940-му році на підсоветській Україні студенти мали вже „Декалог“ Організації Українських Націоналістів. У Києві, в Одесі й Чернігові енкаведисти розшукували й допитували студентів, але всі відмовлялись та щасливо уникнули арештів, хоча багато з них студентів уже читали й запам'ятали слова: „ЗДОБУДЕШ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ, АБО ЗАГИНЕШ У БОРОТЬБІ ЗА НЕЇ“!

Після Другого Збору ОУН він став Краєвим Привідником Західних Українських Земель України поза межами СССР, у так званому Генерал-Губернаторстві, та працює в Головному Штабі ОУН, підготовляє Північні Групи. Він же у 1941 році очолює Український Легіон, який потім розпустили німці, побачивши, що українці готовують сили для створення ВЛАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

Весною 1943 р., після щасливої втечі з рук Гестапа, Друг Роман Шухевич-Тур-Чупринка був обраний на Третьому Зборі ОУН на пост Голови Бюро Проводу ОУН; восени того ж року обіймає пост Головного Командира УПА, в листопаді стає Головою Проводу ОУН. З його ініціативи відбувається Конференція Поневолених Народів — перший зав'язок антибольшевицького Бльоку Народів, АБН, що його увесь час з великом дипломатичним хистом і умілістю очолює сучасний Голова Проводу ОУН Достойний ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО. Від 1944 р. Тарас ЧУПРИНКА був Головою Генерального Секретаріату УГАВЕЕР.

У 1943-50-му роках РОМАН ШУХЕВІЧ — генерал-хорунжий Української Повстанської Армії, Голова Проводу ОУН в Україні та УГВР, — прославився на Рідних Землях і за кордоном, як провідник протиокупантської боротьби України за власну Українську Самостійну Соборну Державу.

Спільно з Революційною ОУН, Українська Повстанська Армія, при підтримці мільйонових мас українського народу, чинила героїчний спротив окупантам, знищила польського заступника міністра оборони комуніста Сверчевського, знищила московського генерала Ватутіна, відбила десятки тисяч людей, яких Москва хотіла заслати в Сибір на віру смерть, допомогла тисячам наших людей уникнути переселення з Польщі й інших країн на територію Советського Союзу, де їм було б ще гірше; УПА провела декілька закордонних рейдів, розкидала на території України мільйони антимосков-

Ген. Роман Шухевич-Тарас Чупринка

ських, самостійницьких листівок, через підпільні видання інформувала наш народ і світ про звірства комуністів, виступала в обороні прав українського народу вірити в Бога...

Люди вчаться на інших, на видатних людях. І ми маємо чого повчитись, вшановуючи нині Славетного Лицаря ТАРАСА ЧУПРИНКУ. Ось як схарактеризовано його у зверненні Проводу ОУН та УГАВЕЕР з березня 1950-го року:

„Політична і життева призциповість, безмежна особиста відвага, рухливість, жива і весела вдача, простота в щоденному житті і поведінці, „твірда рука“ і, разом з тим, батьківська дбайливість про других — це прикмети характеру славної пам'яті Генерала Шухевича-Чупринки, що ними він скрізь з'єднував собі симпатії, створював життєрадісний, бадьорий настрій, поривав на безстрашну і тверду боротьбу з ворогами України“.

І тому Провід ОУН ще в 1950 році, сумному ро-

ці смерти Генерала в бою з ворогом, — кинув заклик, який і нині має бути добрим і мудрим словом поради для кожного чесного українця у всьому світі. Там сказано:

„Українці!

З'єднаймося в ці тяжкі дні єдиною думкою з Воюючою Україною і заприсягнімо так довго не спочити, доки мета, за яку поклав голову славній пам'яті Генерал Тарас Чупринка, не буде здійснена“!

Генерал Тарас ЧУПРИНКА був нагороджений Золотим Хрестом Заслуги та Золотим Хрестом Бойової Заслуги Першої Класи. Український народ подарував йому ще більшу нагороду — всенародну любов. Небагато є навіть у нашій великій, сповненій безнастancoї боротьби історії постатей, щоб іх так надхненно оспівували поети, як Генерала ТАРАСА ЧУПРИНКУ! Повстанський поет-герой Марко Боєслав присвятив йому твір, писаний під ялинами на Прикарпатті, в той час, коли орди нового Чінгіс-хана, большевицької Московії, вже залишили нашу рідну і святу Українську Землю. Змагайтесь далі! — закликає Марко Боєслав, не втомлюйтесь провадити боротьбу проти Росії всіма способами і методами, щоб надійшов довгожданий момент!

Ми, працюючи для визволення України, свято віримо і свято переконані, що такий історичний момент прийде, як писав Марко Боєслав про ГЕНЕРАЛА ТАРАСА ЧУПРИНКУ:

....Ще момент, і Твій голос владарний
Загримить на руїнах Кремля,
І напише колонам ударним
Пісню слави Розкута Земля!

Нехай же кожен із нас подумає, що він робить і що може робити, щоб швидше звершилось діло ГЕНЕРАЛА ЧУПРИНКИ.

СВУ ПРО ГЕН. П. ГРИГОРЕНКА

Президія Світової Ради Спілки Визволення України, СВУ, сприлюднила у січні 1980 р. листа до Президії СКВУ, в якому звертає увагу, що ген. Петро Григоренко є одночасно керівником Української Гельсінської Групи закордоном — і „так само він виступає закордоном від імені Московської Гельсінської Групи“. Далі сказано: „Таким чином ген. Григоренко спідить на двох стільях“. „Він заперечує, що російський народ є головною зброєю Москви в русифікаційному поході на зруйнування неросійських народів“ і т. д.

Президія СВУ вважає і ставить вимогу до СКВУ, що „Українська Гельсінська Група закордоном мусить бути в руках українських самостійницьких сил“, а не ген. П. Григоренка.

Тарас Шевченко

МОЛИТВА ЗА БАТЬКІВЩИНУ

О, СВЯТА!

СВЯТА БАТЬКІВЩИНО МОЯ!

ЯК ПОМОЖУ ТОБІ В ОДЧАЮ, —

І ТИ ЗАКОВАНА, І Я...

СКАЖУ ТИРАНАМ БОЖУ ВОЛЮ, —

НЕ РОЗУМІЮТЬ, НЕ ПРИЙМУТЬ!

І НА ТВОЇМ ШИРОКІМ ПОЛІ

КАМІННЯМ ВІСНИКА ПОБ'ЮТЬ!

ЗНЕСУТЬ ВИСОКІ МОГИЛИ

І ПОНЕСУТЬ ІЗ СЛОВОМ ЗЛА!

ТЕБЕ УБИЛИ, РОЗЧАВИЛИ

І ВОЗХВАЛИТЬ ЗАБОРОНИЛИ

ТВОЇ ВЕЛИКІ ДІЛА!

О, БОЖЕ СИЛЬНИЙ І ПРАВДИВИЙ,

В ТВОЇ РУЦІ — ЖИТТЯ І СМЕРТЬ —

ВДЯГНИ У СЛАВУ СВОЮ ТВЕРДЬ

І СОТВОРИ СВЯТЕЕ ДИВО —

ВОСКРЕСНУТЬ МЕРТВИМ ПОВЕЛИ!

БЛАГОСЛОВІ ВОЗСТАТЬ СОБОРОМ

НА ПОДВИГ НОВИЙ І СУВОРИЙ —

НА ЧИН ВИКУПЛЕННЯ ЗЕМЛІ,

ЗЕМЛІ, ПОВИТОЇ В НЕСЛАВУ,

СТОКРАТ ПОЛИТОЇ КРИВАВО

КОЛИСЬ ПРЕСЛАВНОЇ ЗЕМЛІ!

ЯК РОСІЯНИ „ВІТАЛИ“ IV УНІВЕРСАЛ..

Історик Дмитро Дорошенко у праці „Історія України 1917 — 1923 рр.“ стверджує два важливі факти з часу проголошення державної незалежності України IV Універсалом Української Центральної Ради.

Перший факт: проголошення відбулося не на Софійській площі (через загрозу московсько-большевицького війська), а у великий залі будинку УЦРади, не 21 січня 1918 року, а ввечорі з 24 на 25-те січня 1918 року.

Другий факт: із 49 членів Малої Ради, присутніх під час проголошення державності України, 39 осіб — українці та один поляк — голосували „за“ IV Універсалом, „проти“ голосували троє росіян і один жид, а стримались від голосування (хоч воно було цілком непотрібним!) двоє росіян, троє жидів і один поляк.

Тож навіть місцеві росіяни, „кijivські“, які довгі роки живли на українському хлібі — голосували проти української державності!

Прославлюваний декім за кордоном В. Винниченко тоді ж, між ін., виголосив промову про перемогу „соціалізму“, яку закінчив такими словами: „Я певен, що основи цього Універсалу приведуть нас до федерації соціалістичних республік всього світу“!..

Передала Надія Нум

Ігнат Білинський

“НАРІД МАЄ ПРАВО ЗНАТИ”

Під таким наголовком з'явилася у щоденнику „Свобода”, з 2-го лютого 1980 р., редакційна стаття-коментар, в якій редакція поновно займає становище до схваленої Крайовою Радою УККА, 15 грудня 1979 р. резолюції в справі тверджені ген. Петра Грогоренка в його заявлі до російського журналу „Континенти”, де він каже, що нема Російської імперії і російського імперіалізму, бо Советський Союз є „партоократичною колоніальною імперією всіх націй, що входять до її складу”, а за колоніальнє поневолення і фізичне й духове винищування українського народу відповідає не Москва, лише „советська влада”, в якій „перевага корінної нації”. У своїй заявлі ген. Грогоренко стверджив також, що з таких позицій він вестиме діяльність очолюваного ним закордонного представництва української Гельсінкської групи.

Таку політичну концепцію ген. Грогоренка Крайова Рада УККА визнала „помилковою і шкідливою для української визвольної справи”, заявляючи одночасно, що „УККА не буде підтримувати діяльності керованого ним закордонного представництва української Гельсінкської групи”.

Резолюцію Крайової Ради УККА редакція „Свободи” оспорила, називаючи її „суперечною та, намагаючись виправдувати ген. Грогоренка, висловила здогад, що суть всієї справи в поборюванні представництва Гельсінкської групи, а не в політичній концепції ген. Грогоренка, чи „високопарному” (в оцінці редакції „Свободи”) українському національному інтересі. Оцінку того роду інсінуаційного здогаду залишаємо читачам.

В черговій редакційній статті у „Свободі” п. з. „Нарід має право знати”, автор стосує засоби діалектичної аргументації. Не будучи спроможним дальше виправдувати ген. Грогоренка, у світлі його контроверсійної заяви, редактор „Свободи” висловлює застереження до з'ясованого ген. Грогоренком характеру теперішньої комуно-московської колоніальної імперії та називає окреслення в його статті „ігнорантськими”, цитуючи теж Леоніда Плюща, який перестерігав перед московськими імперіалістами, які в усіх обставинах та всіма засобами, зокрема обманом, завжди змагатимуть до збереження російської колоніальної імперії.

Визнавши таким чином правильність політичного змісту схваленої Крайовою Радою УККА резолюції, автор коментаря в „Свободі” намагається переставити проблему на інші рейки і, передруковуючи схвалені Радою Директорів УККА в 1965 році „принципи політики УККА”, сугерує читачам, що коли визнати політичну концепцію ген. Грогоренка шкідливою для української визвольної справи, то треба теж і визнати шкідливими принципи політики УККА, стверджені постановою в 1965 р. На доказ цього наводить редактор „Свободи” таку аргументацію: „Повертаючись до резолюції Крайової Ради УККА, то в світлі документів виходить чистий абсурд. Кожний уважний читач, познайомившись із твердженням ген. П. Грогоренка в світлі „Поновленого ствердження принципів політики УККА”, не може не прийти до логічного висновку, що в тій самій резолюції треба було ствердити не тільки „помилковість і шкідливість такої політичної концепції ген. Петра Грогоренка для української визвольної справи...”, але й „помилковість та шкідливість ...поновленого ствердженіх принципів політики УККА...”

Така аргументація редакції „Свободи” має на меті викликати в читача сумнів у доцільності й правильності схваленої Крайовою Радою УККА резолюції в справі концепції ген. Грогоренка. Однак, у світлі фактів, тенденційність цієї аргументації не відержує критики.

В точках 2, 4, 5, і 8 „принципів політики УККА” з 1965 р. виразно сказано про „загрозу комуно-московського імперіалізму і колоніалізму” та „розділення комуно-московської колоніальної імперії і створення ні від кого незалежних, суверених національних держав на етнографічних територіях цих народів”.

Ген. П. Грогоренко твердить у своїй заявлі, що нема комуно-московської колоніальної імперії, бо Советський Союз є „партоократична колоніальна імперія всіх націй, що входять до її складу... більше сотні націй, в тім числі росіян”.

Отже, що треба розчленувати, чи московську імперію, чи імперію всіх націй, у цьому числі й України, які, за словами ген. Грогоренка, самі себе поневолюють.

Ген. Григоренко дальше твердить, що нема російського імперіалізму, бо „утворює советську систему і тримає її не імперська нація, не російські шовіністичні елементи, а комуністична партія... і у владі перевага корінної нації“. Значить, за загарбницьку, імперіалістичну політику Москви відповідають українці й інші поневолені народи.

В точці 7 „принципів політики УККА“ сказано, що „УККА не визнає засади про загальну вину і відповідальність російського народу за всі злочини комуністичного режиму та його колоніального імперіалізму“.

В цій революції УККА правильно стверджив, що не можна стосувати засади збірної вини і відповідальності усього російського народу, бо за злочини советського режиму, центр якого є у Москві, та за імперіалістичну політику Москви відповідають російська провідна верства і всі ті члени російського народу, які підримують політику загарбництва і поневолення інших народів та діють для збереження цілості російської імперії.

Про цю відповідальність виразно заявляють українські політичні в'язні в надісланому ними Зверненні до Об'єднаних Націй, стверджуючи, що „в Україні діє окупаційна влада, що втілює на території України колонізаторську політику Москви“.

Становище ген. Григоренка до цієї проблеми основно противставне „принципам політики УККА“, бо ген. Григоренко переносить відповідальність за злочини комуністичного режиму й імперіалістичну політику Москви на „советську владу“, в якій, як він твердить, „перевага корінної нації“, отже робить відповідальними український і інші поневолені народи за злочини й загарбницьку політику Москви.

Для редакції „Свободи“ принципи політики УККА і політична концепція ген. Григоренка, це одне і те саме! Можна тут погодитись з автором редакційного коментаря, що „в світлі документів виходить чистий абсурд“.

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August, when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,
New York, N. Y.

Board of Editors
Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York, N. Y. 10003.

Якщо „нарід має право знати“, то не можна представляти істини в кривому дзеркалі та з'ясовувати проблеми так, як це в даний момент вигідне, бо тоді нарід справді стане приспаний і знову його окраденим в огні збудять.

ОБВИNUВАЧУЮТЬ КРЕМЛЬ

Газета „Берлінер Моргенпост“ помістила 14. 10. 1979 статтю „Екзильні українці обвинувачують Кремль“, з надголовком „Обурення проти російської тюрми народів“, яку подаємо в скороченому перекладі.

„АСД-АП, Мюнхен, 14 жовтня. „Організація Українських Націоналістів“ (ОУН) вимагає, щоб її та візвольним організаціям інших „Росією поневолених народів“ признати такий правний статус в Організації Об'єднаних Націй, як його має „Палестинська Візвольна Організація“ ПЛО. Голова ОУН Ярослав Стецько сказав на пресовій конференції в Мюнхені, що справедливість вимагає, щоб також Україні з її 53-мільйоновим народом та тисячорічною культурою й її сторічною візвольною боротьбою, призвати такі самі права.

Колишній прем'єр-міністр України, якого Гітлер скинув та пістав до концтабору, а який потім вів боротьбу одночасно проти Гітлера й Сталіна, сказав: „Марксизм у нас вдома давно вже мертвий. Він ще існує на Заході, де людей ошукано. У нас знають, що йдеться тільки про плащик для прикриття російського колоніалізму“. Він закликав Захід перервати „шкідливу політику відпруження“ щодо „російської колоніальної великороджави“, а замість цього підтримати національні рухи у советському блоці, бо лише вони можуть жахіттям зробити кінець.

Стецько пророкував розвал російської імперії, з допомогою Заходу або без неї, внаслідок національної революції в ССР поневолених народів: „Наша візвольна концепція не сперта на глобальній атомовій війні, але на засаді національної революції, як єдино можливої альтернативи до нової апокаліптичної світової війни. Національні повстання всередині російської імперії уважаємо як єдиний можливий шлях для забезпечення миру, бо сучасна політика відпруження скоріше чи пізніше доведе світ до катастрофічного атомового конфлікту“.

Ярослав Стецько уважає, що 80-ті роки доведуть

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПАБНА В НЮ ЙОРКУ

Заініційована з рамени ПАБНА демонстрація 19 січня 1980 року в Нью Йорку спершу відбувалася у двох різних районах міста: афганці з трикольоровим прапором і транспарентами на зразок „Смерть Москви“ та „Смерть комунізму“ маршиували і промовляли перед будинком ОН, а з ними і частина українців; друга демонстрація тривала біля 67-ї вулиці — напроти совєтської місії, а в кінці туди прибули й афганські друзі, скандуючи „Геть Москву, геть комунізм, геть імперіалізм!“

Більшість засобів американської інформації передали уривки з інтерв'ю із проф. Валентином Морозом — речником українців, та речниками Афганського Союзу Борців за Свободу пп. Льмер Йонуссі і Масуд Халілі.

у російській колоніяльній імперії до великих змін. Бож коли мова про „Советський Союз“ — це „колонос на глиняних ногах“. Населення ССР складається у великій більшості з неросіян... У советському блоці пригнічують Польщу, Східну Німеччину, Румунію, Болгарію, чехів, мадярів, словаків змушуючи до мовчання. Нарешті на Заході повинні віднати, що за заливкою заслоною нема ніякого „советського народу“, а є тільки російський панівний народ, який за посередництвом комуністичної тирانії панує над багатьома народами. Кількість їхнього населення далеко перевищає москалів.

Пресконференція відбулася з нагоди 20-річчя вбивства Провідника ОУН Степана Бандери.

В останніх роках, сказав Я. Стецько, забило КГБ в Україні сокирою мисткиню Аллу Гурську, потім греко-католицьких священиків Луцького й Лучковів повісили, замордували в лічниці письменника Гелія Снегірьова і сотні борців спротиву заслали в Сибір.

Накінець поновив Стецько заклик, кажучи, що вільний світ повинен бойкотувати Олімпійські ігри в Москві 1980, доки в пляні тиранічної російської колоніяльної політики вбивають чи вішають священиків, мистців, письменників, борців за волю...

Ще треба додати, що до статті долучена світлина Голови ОУН Ярослава Стецька із Степаном Бандерою, під якою такий напис: „Історичний фотодокумент: Степан Бандера (справа) та колишній шеф українського уряду Ярослав Стецько“. Фото: Уллістан-УПІ.

Зокрема Л. Йонуссі заявив, що, загарбавши Афганістан, Росія має на меті йти далі, щоб пробитися до Індійського океану, відтяти нафту для Заходу і зайти збоку Китаєві. Інший афганський промовець підкреслив, що Росія і комуністи не знають, що та-ке іслам: боротьба проти окупанта буде тривати до повної над ним перемоги!

Валентин Мороз у численних інтерв'ю, для каналів 2, 4, 5, 7, 11 і радіо, на тлі українського і афганських прапорів волі, висловив такі основні думки (перекладач п. Р. Палидович):

„Наші голоси — і голоси Третього світу перший раз об'єдналися у спільному виступі проти російського імперіалізму-комунізму. Перший раз світова опінія так різко повернута проти Москви. В очах усього світу імперіалістом тепер є Москва“.

„Значення битви за Афганістан не лише в тому, чи вирвемо з комуністичної пащеки ще одну країну. Ця битва має принципове значення. В Афганістані остаточно похована концепція американського ізоляціонізму... Те, що робиться в Афганістані — почалося давно“...

У промові проф. В. Мороз наголосив, що „Афганістанові потрібні ракети, а не декларації ОН“ та що „Те, що діється в Афганістані — це принципова битва за саму основу людини... У ССР є також ісламські народи. Москва грається з вогнем“.

„Кілька місяців тому я закликав Америку не продавати пшениці ССР, бойкотувати Московську Олімпіаду. Мене багато хто називав смішним. Тепер про це говорять всі, включно з президентом Картером. Тепер уже не до сміху навіть Америці. Америка вже проходить з довгого детантського сну і повертається до реалізму. Фінансова мафія не може змінити твердого курсу Америки, і ми повинні цей курс підтримувати. Москва не питає нікого, чи може ввести свої війська — чому має запитувати Америка? Вперше світова опінія повернута виразно проти Москви — ми мусимо використати цю ситуацію в ім'я вільної України, вільного Афганістану та багатьох інших народів!“

Демонстранти спалили червоний прапор, під вигуками „Смерть Москви, смерть комунізму!“ Із цими вигуками довга колона перейшла через Нью Йорк до 67-ї вулиці, при чому на чолі демонстрантів мали афганські і українські прапори. Тут вони приєдналися до демонстрантів, прихильників АБН, із

прапорами Литви, Естонії, вільної Німеччини, Угорщини, вільної Куби та ін. Серед українців був інж. М. Шпонтак і ін., було багато сумівської молоді із Пасейку, Ірвінгтону, Йонкерсу, Нью Йорку, яка роздавала листючки в обороні Юрія Шухевича. Було багато членства ООЧСУ.

Цією частиною збірної демонстрації провадив голова Міжнародного ПАБНА ред. Пітер Вітенус (Литва), який спершу зачитав заяву з обвинуваченням Росії в агресії на різні народи, в тому на Афганістан, написану д-ром Миколою Чировським. Після відспівання американського гімну виступали різні промовці.

Демонстрація закінчилась спаленням прапора СССР, співом українського національного гімну та спільним скандуванням гасла „Смерть Москві, смерть комунізму!“

Ця демонстрація символізувала світову мобілізацію антикомуністичних сил проти Росії. (п.).

ВРИВАСТЬЯ АМЕРИКАНСЬКА БУЛКА...

У приватному листі з центральної області України повідомляли, що „на Новий рік ми мали американські булки, сахар із Куби і болгарські м'ясні консерви“...

А в Москві, на засіданнях ЦК КПСС та Верховного совета, сам Брежнєв призвався, що 1979 рік „найскомплікованіший“ рік біжутої п'ятирічки. Знову нібито підвела „погода“, забракло коло 50 млн. тонн збіжжя (в 1978 р. не виконали пляну на 60 млн. тонн). Москва вже договорилася з ЗСА про закуп 25 млн. тонн американського збіжжя.

Брежнєв критикував замалу продуктивність і спад якості виробів. Керівник госпляну Байбаков заявив перед пленумом ВС, що не виконано пляну добування вугілля, нафтової ропи і добрив, але також в продукції сталі, заліза, плястичних виробів, паперу тощо — прорив.

Брежнєв поспішив похвалитись американськими булками на 1980 рік, бо вільноподібна Америка вже відмовилася продати 18 млн. тонн зерна, навіть для годівлі свиней... Канада — також, Австралія ще раніше перестала підгодовувати московський імперіалізм.

РЕЧНИКИ ВІЛЬНОГО АФГАНІСТАНУ НА ЗУСТРІЧІ З ПАБНА

Зустріч репрезентантів ПАБНА — Американських Приятелів АБН — із речниками Афганського Союзу Борців за Свободу та проф. Валентином Морозом відбулася у Нью Йорку 10 січня 1980 р., в Домі ОУВФронту при 136 Друга авеню, за ініціативою інж. Михайла Шпонтака.

У зустрічі взяли участь: президент ПАБНА ред. Пітер Вітенус, який провадив нарадами, речники Афганського СБС у ЗСА Льмер Іонуссі та Масуд Халіль, проф. В. Мороз, а також Т. Островічки і Ч. Андеански (Угорщина), П. Азволос (Литва), д-р Е. Рубел (Естонія), В. Б. Роджес (Литва), А. Штауб (Німеччина), інж. М. Шпонтак і Любіа Остап'як (Україна); були також присутні Б. Качор від ООЧСУ, А. Прятка від ТУМ-у. Р. Зварич як перекладач і Л. Полтава як кореспондент.

Представники різномовної, етнічної преси одержали два документи: Заяву ПАБНА і Заяву Афганського Союзу Борців за Свободу до Президента ЗСА Джімі Картера від 4. 1. ц. р., з домаганням тотальної підтримки афганського народу.

У короткій промові проф. В. Мороз навів паралелізм між Україною в 1919 р. і сучасними боями в Афганістані проти Москви, стверджив зворот світової політичної думки направо та занепад доктрини „детанту“, закликав членів АБН і всю громаду „працювати, щоб знешкоджувати ліберальну лівію і підтримати Президента Картера в твердій поставі до імперіалістичної Росії“, а в кінці сказав, що „Афганістан є тепер візитовою карткою усіх, хто має почуття відповідальності за долю світу“.

Учасники зустрічі сердечно вітали афганських друзів та Нескореного Валентина Мороза.

Налагоджується співпраця між ПАБНА і Афганським Союзом Борців за Свободу.

ПАБНА переслав президентові Асоціації Портових Вантажників у ЗСА Томасові Глісену подяку за тверду поставу до імперіалістичної Росії — відмову обслуговувати советські кораблі. (П.).

ІЗ ЗАЯВ С. КАРАВАНСЬКОГО

На пресовій конференції у Вашингтоні в грудні м. р. Святослав Караванський і Ніна Строката спільно заявили:

„Український національно-визвольний рух виявився найбільш ефективним рухом опору советському тоталітарному режимові. Тому з такою звірячою ненавистю окупант нищив усе, що могло сприяти цьому опорові. На території, де діяла УПА, Москва мусіла тримати величезні континенти військ. У тaborах і на засланні опинилися сотні тисяч повстанців... Десятки тисяч українців емігрували за кордон“...

Василь Гальченко

КУДИ ВІЄ ГРИГОРЕНКІВСЬКИЙ ВІТЕР?

Українська вільна спільнота вимагала свободи для генерала советської армії Петра Григоренка так само, як вимагає свободи для всіх політичних в'язнів у ССРС, і не лише українців.

Українська спільнота привітала ген. П. Григоренка на волі, затулivши очі навіть на всі його генеральські ордени Леніна й ін. катів України, розуміючи, що жила у тюрмі народів ССРС людина, помилялась і прозріла.

Та чи дійсно прозріла.

Керувати українською Гельсінкською Групою, навіть закордонною — велика і відповідальна справа. Керівник може легко в океані втопити і найбільший корабель, не те що закордонну групу сторожів так зв. Гельсінкських Умов, які, до речі, насправді не варто тут аж ніяк обороняти. Справа з тім, що в ССРС така оборона дає легальну платформу хоч якось діяти в імперії проти імперії, — але за кордоном ми таких „легальних платформ“ не потребуємо: у вільному світі людина має право вільно говорити й думати. Отож і думаємо, що Гельсінкська Умова, підписана ї Мінською, це капкан, у який зловлено Захід, бо він визнав статус-кво на Сході Європи, себто віддав поневолені нації, в тому і 50-мільйонову Україну напоталу окупаційній Росії.

Вимагаючи за кордоном свободи для всіх політв'язнів у ССРС, ми можемо стояти тільки на одній єдиній політичній платформі, чого й дотримується УККА — на платформі Української Самостійної Соборної Держави, так, як цього вимагали і за це боролись наші провідники, від гетьмана Івана Мазепи починаючи і до С. Петлюри, Є Коновалця, Т. Чупринки-Шухевича, С. Бандери.

Цю виразно антимосковсько-антикомуністичну позицію вільної української спільноти за кордоном спробував захистувати ген. П. Григоренко так, як під час Другої світової війни кол. советський генерал Власов почав був, і то під егідою фашистів, „сколочувати“ антикомуністичний (але не антиросійський!) бльок... До Власова пішли тоді росіяни, а з українців — малороси, та й ті мусіли піти, бо інакше загинули б голадюю смертю в тaborах полонених...

Формально і ген. П. Григоренко стоїть на самостійницькій платформі. Але практично? — бачимо

щось інше. Тому й була винесена резолюція Крайової Ради УККА про „помилковість і шкідливість такої політичної концепції ген. Петра Григоренка і діяльності керованого ним закорд. представництва Української Гельсінкської групи підтримувати не буде“. До речі, „Свобода“ УНСоюзу повний місяць не хотіла друкувати цього повідомлення, а в коментарі „Суперечлива резолюція“ подала нарешті 17. 1. 1980 р. зразок самосуперечливого коментаря, бо, між ін., пише:

„Ми (себто УНСоюз на чолі з д-ром Іваном Флісом і його пресовий орган „Свобода“ аж ніяк не підписуємося під кожним твердженням ген. Григоренка“,.., або: „Далеко не погоджуємося з усіма його твердженнями“.

Відомо, що українці на волі збиралі фонди і так допомогли ген. Григоренкові економічно стати на ноги. Не відомо, щоб ген. Григоренко дав один цент тепер на українську визвольну справу, але в єдиноділінській газеті „Новое русское слово“ в Нью-Йорку було оголошено його 50-доларову пожертву на якесь „руське дело“.

Відомо, що шануючий себе і принципи український діяч за кордоном не співпрацює з єдиноділінськими російськими виданнями, але ген. Григоренко співпрацює, дописує, навіть ввійшов до складу редколегії російського журналу „Континенты“ на чолі з журналістом Максімовим. І він пропагує, що сучасні (і давні) русифікати України й ін. не-російських країн у ССРС — це „така ж жертва тоталітарного поневолення, як і всі його брати по нещастю“. Іншими словами, понищили національні церкви, русифікують, економічно грабують, дістають найкращі посади, переважають у московському Політбюро росіянин... — але вони „також жертви“! Не забудьмо, що той же п. Максімов, „бос“ генерала Григоренка в „Континентах“, є автором „проекту конституції Російської Федераційної Землі“ (?), де сказано, що „Верхня Палата матиме право ВЕТА на любий законопроект“. Росіяни, забереться геть в етічну Росію, викиньте з голови будь-які сні про федерацію! Той же „бос“ заявив на сторінках „Нового русского слова“, з яким тісно співпрацює ген. Григоренко, 10 червня 1979 року: „Ко-

ли б силою, або контрреволюцією можна було б скинути існуючий в Росії комуністичний режим, чи Ви були б проти цього? — Самим рішучим способом” — така була відповідь п. Максімова.

Ген. П. Григоренко — всупереч шануючим себе українським діячам — брав участь 4 листопада 1979 р. у „Дні скорбі і непрімірності”, організованому Російською Православною Церквою, яка й далі поклоняється „Єго Імператорському Велічству”... Чи не перегукується це із сучасним московським гімном „Союз нерушимий свободних республік сплотила навеки Великая Русь”? Що таке „Великая Русь” — Велика Росія, Великороси? Чи українці та білоруси „сплачували” ССР, коли на територіях їх загарбників Росією країн-держав (УНР і БНР) ще і в 1923 рр. громіли визвольні повстання?

Закордонні росіяни та зросійщені представники деяких ін. народів із ССР (про що можна судити із списку прізвищ) вирішили в Вашингтоні 29 вересня м. р. створити якусь „колгітію” груп, що виступають в обороні Гельсінкських Умов — і між тими прізвищами вже бачимо й „репрезентанта” нібито України ген. П. Григоренка та його дружину п-і Зінаїду. Отже з часом буде ще одно „об'єдненіє”, чергова власовщина, горезвісні „Паризькі бльохи” тощо.

„Новое русское слово” від 26 жовтня 1979 року в інформації „О югославському комітеті“ так вже й подало, цитуємо: „Із російських дисидентів (взяли участь) Амальрик, Буковський, Максімов, Сінявський, Розванок, Турчин, Літвінов, ген. Григоренко“, і т. д.“

Відомо, що в боротьбі з ворогом-окупантом всі заходи добрі. У боротьбі немає правозахисних побажань, а є — хто кого.

Однак, члени тепер оформленої Української Гельсінкської групи на еміграції, під керівництвом ген. Григоренка, до складу якої входить і марксист-атеїст П. Плющ, — виступили в поточній пресі з січня 1980 року із „Заявою”, в якій хочуть диктувати іншим свої методи „боротьби” за здійснення Шевченківської Правди на землі, в тому і в Україні. Вони повчтають Борців: „Ми категорично відмежовуємося і засуджуємо ці вияви невротизму вважаємо їх компромітуючими і провокаційними“. („Заява” від 21 грудня 1979 р.). Вони кажуть: „Ми категорично проти терору й залякування людей” — яких? Вони твердять, що „не беручи на себе ту роль“, бо в тій же „Заяві“ про знищення

дому „Аерофлоту“ твердять, що то, мовляв, мала бути „група українських націоналістів „15 жовтня“. Чим це докажете, панове-правозахисники, на чолі з орденоносним Генералом?

Боротьба Манцинні, Гарібалді, боротьба в Болгарії проти окупантів турків, боротьба жидів за власний Ізраїль... — скільки треба наводити історичних прикладів визвольної боротьби різних націй проти окупантів? А боротьба Революційної ОУН проти окупантів Польщі, включно з убивством советського „українського“ посла у Львові, — чи це та-кож „контрреволюція“? А втеча двох летунів із ССР до Туреччини, на волю, із убивством стюардеси, що була занадто „бдітельною“ малоросіянкою — чи це також контрреволюція? А повстання на советському підводному човні?..

Ні, „від терору влади“ ви не захистите „народ“ (який саме? — їх у ССР понад 100!) такими заявками, а тим більше росіян, бо їх і немає потреби захищати — від них доводиться захищатись і проти їхньої окупації боротись, вже навіть Америки, не лише Афганістанові чи Україні.

Треба було „правозахисникам“ піти на афганську демонстрацію (але ж... бойкотують!) у Нью Йорку 19. 1. 1980 року та й почути, як розлючені афганські патріоти спільно з українцями й іншими, скандували „Смерть Москві!“, але не було там панів із керівництва УНСоюзом, із „Свободи“, не було й їх підопічного ген. Григоренка. Може саме був зайнятий на черговому „Дні скорбі“, із „Єго Імператорським Велічеством“.

Бути в російській газеті русським, а в українській — українцем, — ніяка честь. Але малоросіянізм у всіх його проявах житиме лише доти, доки триватиме окупація України Росією.

МОСКАЛЬ-ГІГАНТ

На крайньому сході сучасної УССР режим встановив величезну скульптуру советського вояка з напівмонгольськими вилицями, до якого нібіто біжить жінка — Україна... — в подязі за советсько-московське „визволення“!

Той височений пам'ятник-кольос стоять на такий же височений штучній горі з різними пропагандивними написами. Пам'ятник встановлений на самому кордоні Укр. ССР і Рос. СФСР: по боці України лежить село Мілове, з українським населенням, а по боці Росії — село Черніково.

У БОРОТЬБІ ЗА РОЗВАЛ ТЮРМИ НАРОДІВ

(ДОПОВІДЬ П-І СЛАВИ СТЕЦЬКО В НЮ ЙОРКУ)

Зустріч зібраних у вицерть заповненій великій за-лі в Народному Домі міста Нью Йорку з невтомною діячкою, особливо на зовнішньому відтинку оборо-ни поневоленої України, з панею Славою Стецько, яка відбулася 30-го грудня 1979 р., внесла багато ясностей у цей політично-хаотичний час, штучно створений імперською Москвою, підсилений ро-сійськими дисидентами, що вводить не тільки де-яких західних політичних діячів, а декого і з укра-їнських (які приголошують декларації з лівого кри-ла) в політичний блуд.

Просування в маси всяких ідейок, щоб за вся-ку ціну поневолені нації об'єднати навколо провід-ницецької ролі російських підфарбованих антикомуні-стів у вигляді неокомунізму (Челідзе), неомарксиз-му (Плющ), християнського націоналістичного со-ціалізму (Орлов), понаднаціонального націоналізму (Міхайлов), автократизму з російським правосла-віем (Солженицин), Буковського непередрішен-ства, Рафальського, — „Не чіпайте те, що уже є“, т. з. „Російської Федеративної Землі“ (Максімов), — яку підтримує голова Зак. Представництва Гель-сінської Групи ген. Григоренко, — дійсно вимага-ло від Українського Визвольного Фронту ясного становища щодо стану, коли починають серед де-яких українських кіл проникати чужі ідеї.

СМЕРТЬ МИКОЛИ КОНЧАКІВСЬКОГО

(УЦІС) — В Україні у таємничих обставинах помер сл. п. Микола Кончаківський — воїк УПА.

Із його біографії відомі наступні дані: Микола Кон-чаківський помер у скорому часі коротко після відbutтя 25 років у московських тюрях і концтаборах. Маючи 18 років, був покликаний до польської армії. Як прий-шов час, вступив у ряди УПА. 1953 року був арештованій і засуджений на кару смерті. Відтак смертний ви-рок замінено на 25 років каторжних робіт.

Із його тюремних життєвих обставин відомо, що під-час слідства, у камері стояв, замість ліжка — гріб, в яко-му М. Кончаківський був змушений спати. Під час своєї довготривалої каторги завжди тримав себе шляхетно і гідно.

Через 18 днів після виходу з концтабору помер у шпиталі, нібито на „інфірм“. Але факт, що М. Кончаківський завжди мав добре здоров'я і був кріпкої будови, — його нагла смерть уже „на волі“ залишається загадковою. Чайже відомо, що КГБ ліквідує небажаних людей під-ступними „натурально-вишадковими“ методами.

Тема, яку поставила п. Слава Стецько, а це „У БОРОТЬБІ ЗА РОЗВАЛ ТЮРМИ НАРОДІВ“ (мо-сковської), була висвітлена з точки зору україн-ської самостійницької національно-визвольної по-літики у всесторонньому аспекті, з висвітленням довголітнього процесу боротьби України з москов-ським та гітлерівським наїзниками, з часів Мазепи, Петлюри, Бандери, — ОУН-Р-УПА, АБН.

Доповідачка сказала, що найвищим українським ідеалом і незламною догмою є відновлення УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ СОБОРНОЇ ДЕРЖАВИ, яка існувала в добах княжо-королівської, гетьманської, 1918-20 рр. та 1941 роках. Цей ідеал можливий до здійснення силами власного народу. Доля України лежить на власних силах та поневолених Народів Москвою. Провідною програмою чину є розвал московської імперії і побудова самостій-ницьких національних держав в етнографічних ме-жах, — це і заступає АБН. Певно, що ми маємо використати всяку нагоду і можливість, підготов-ляючи український народ до революційного зрыву проти всякої окупації, наразі проти московської. Самоусвідомлення нашого народу, його духовості, його незмінних вартостей робить його неперемож-ним в боротьбі за національну свободу. Поворот до державних, культурних, власних духовних тради-цій, відзначення всеобіймаючого християнства, бо-ротьба за суверенітет Г-Католицької і Православ-ної церков у формі їх патріярхатів — це наша рід-на і невідкладна справа.

Пані Слава витлумачила суть Гельсінської уго-ди, підписаної 35-ма державами, про яку вона ска-зала, що та умова своїм змістом скріпила нинішні кордони Советського Союзу після завоювання на Сході і Заході. І ті заклики т. з. Закорд. Пред-ставництва Української Гельсінської Групи боро-тились лише за права людини скріплюють доктрину Москви про невтручання у нутрішні справи Сов. Союзу. Новоприбулі з московської тюрями народів до ЗСА, п. С. Караванський і п-і Строката підкрес-ли у Вашингтоні у своїй заяві, що боротьба за НАЦІОНАЛЬНІ ПРАВА дасть гарантію прав людині.

Доповідачка зазначила, що проти ганебного ру-сифікаційного геноциду в Україні ведеться спро-тив. Тут ми у вільному світі мусимо вести акцію

проти русифікації універсальним способом, всі політичні, громадські, добродійні, молодечі організації та українські наукові і культурні різні установи залучаючи до співдії, політичний й науковий західній світ, навіть українські Церкви до тієї акції.

Сьогоднішня Москва, російські і підросійські емігранти-дисиденти організовано ведуть пропаганду за збереження Російської імперії в будь-якій формі, заявляючи, що, мовляв, російський народ воював 300 років за українські землі, а тому „не бивати“ Українській Державі!..

Говорила п-і Слава Стецько, що Захід мріє про детант, а Москва, користаючись цим обманом, затісноє перстень на Близькому Сході, продовжуючи сьогодні наступ в Афганістані... .

Чи не сміх і одночасно трагедію викликає постава Гельсінкської Групи — боротися лише за права людини? І хто ж буде боротися за звільнення від гніту всього народу, який знаходиться в кліщах червоної Москви?

По скінченні доповіді були запити, на які доповідач вичерпно дала відповіді. За цим слідували виступи в дискусіях пп. Ванашкого, Гідея, Березовського, д-ра М. Чировського. Всі виступи одобрювали працю УВФ та підкреслювалось велику роль АБН-у в справі української визвольної політики.

В заключному слові п. Слава Стецько наголошуvala на здобутках праці АБН, ВАКЛ-у, Європейської Ради, в урядах Японії, Нац. Китаю, Філіппін, Індії, Цейлоні, Індонезії, Таїлляну, В'єтнамі, Кореї, Америці, Канаді, Англії, Німеччині, Туреччині, Італії, Африці. Крім того, засудила прихильників погляду „не чіпаймо москалів“. Найголовніше, що доповідачка сказала, коли всякі течії і групи, які в основу визвольних змагань кладуть орієнтацію на вирішну допомогу збоку, і до їхньої політики хотіли б достосувати українську політику, — вони йдуть хибним і шкідливим шляхом: „Ми віримо у свій народ, ми віримо у його непохитну силу, ми знайшли шлях до Києва через Львів! Хай живе вільна Україна!“

Всі спонтанно встали, гучно оплескуючи промову. Співом „Не пора“ закінчилась та зустріч.

(В-й).

ooooooooooooooo
НАЦІОНАЛЬНА ПРЕСА — ВАЖЛИВА ЗБРОЯ
В БОРОТЬБІ З ВОРОГОМ УКРАЇНИ!

ВЕЛИКА КУЛЬТУРНА ПОДІЯ

У Лондоні, Англія, Українська Видавнича Спілка вже розпочала висилати передплатникам двотомник (одночасно дві книги) „Українсько-англійський словник широкого вжитку“ і „Англійсько-український словник широкого вжитку“, авторства сл. п. проф. Марії Дейко та інж. Володимира і Алли Дейків, які працювали над цим виданням у Австралії впродовж 10 років.

Кожний том має по 50,000 слів з перекладами, позначеніми всюди літературними наголосами, що хоча дуже утруднювало друк двотомника, але дастъ змогу читачеві якнайкраще використати „Словник“, з „Передмовою“ письменника Леоніда Полтави.

„Словник“ базований на правописному словнику Г. Голоскевича, затвердженому для вжитку за кордоном НТШ і УВАН, із збереженням української літери „ї“, кличним відмінком тощо — всупереч сучасному вкрай змосковщеному так зв. „київському“ правописові.

У „Передмові“ сказано: „Даний „СЛОВНИК“ допоможе багатьом відкривати чи поширювати обрії двох великих мов і двох великих історичних культур“ себто української і англійської.

В час дикої нагінки Росії на українську мову й культуру цей двотомовий „Словник“, з багатою лексикою і українським назовництвом в таких ділянках, як релігія, військо, медицина, молодечі організації, техніка і т. д., є особливим вкладом в рідне мовознавство.

Двотомник дуже доступний і легкий для користування, включно із учнями шкіл українознавства, середніх шкіл, студентами коледжів.

„Словник“ поручений до найширшого вжитку Управою НТШ та Українською Центральною Шкільною Радою Австралії.

Двотомник „сет“ коштує тепер лише 35 дол., вже з пересилкою за рахунок В-ва „Рідна Мова“ і його ж асекурацією; книгарням опуст 30%. Достава гарантована.

Чеки або „моні-ордери“ у висоті 35 американ. дол. посылати на адресу:

Ridna Mova — Slownyky
10 Savaris Court
Donvale, Vic. 3111, Australia.

50-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ У МІННЕАПОЛІС, МН.

„Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї!“ — під таким кличем члени і прихильники Організації Українського Визвольного Фронту Міннеаполісу і Сейнт Полу відзначили 50-річчя боротьби Організації Українських Націоналістів за Українську Соборну Державу. На урочистостях були присутні дорогі гости з Європи: Прем'єр Уряду відновленої Української Держави в 1941 році, голова проводу ОУНр, президент ЦК АБН, член Екзекутиви ВАКЛ, АПАКЛ, Дост. Ярослав Стецько і його дружина, член ЦК АБН і редактор журналів АБН мгр. Слава Стецько.

Програму ювілейних святкувань 24 і 25 листопада 1979 р., підготовив комітет, який очолив голова 19 відділу ООЧСУ п. Володимир Лісович, його заступник — Голова Осередку СУМ-у ім. гетьм. Івана Мазепи в Міннеаполісі Володимир Вдовичин, і члени: проф. д-р Володимир Анастас, Дмитро Мандибур, інж. А. Гноєвий, Іван Машталір, В. Сас. Святкування започатковано увечорі бенкетом у гарно прибраний залі Українського Дому. На сцені, під золотим Тризубом, була велика емблема ОУН в червоно-чорних барвах, — синьо-жовтий прапор, і прапор ОУН з датами 1929-1979.

Понад 200 осіб привітали стоячи оплесками дорогих гостей, які зайнняли почесні місця при президіальному столі. Голова святкового комітету відкрив святкування, привітавши присутніх. Дальше ведення програми передав проф. д-рові Володимирові Анастасові, який з чергі попросив о. прот. Михайла Кудановича провести молитву.

Багату вечерю, яку приготували Пані, об'єднані при Українському Домі, подавали до столів юні сумівки. Після вечері господар вечора проф. Анастас представив осіб за президіальним столом і наших дорогих гостей, п. Ярослава і мгр. Славу Стецьків, для яких юні сумівки виконали танок з рушниками, а на закінчення наймолодші сумівіці, Катя Бринь і Марко Підгайний, подали достойним гостям за українським звичаєм хліб і сіль. Повстанням з місць та оплесками вітали присутні достойного гостя.

Суть доповіді, яку виголосив дост. Я. Стецько, можна висловити так: Україна бореться і воює найперше за Самостійну Соборну, ні від кого незалежну, Українську Державу. Нас гельсінські

угоди не задовольняють, якби навіть і були виконувані, бо там не говориться про ліквідацію московсько-більшевицької імперії і побудову вільних і незалежних держав, а тільки про полегшення для поневолених Москвою людей.

Після доповіді, яку прийняли присутні довготривалими оплесками, були виголошенні і відчитані привіти від місцевих організацій і від деяких центральних осередків місцевих організацій і від деяких центральних установ. Від жіноцтва при Українському Домі тепло і мило привітала голова жіноцтва п-і Галина Свінціцька. Від Українського дому привітав п. Дмитро Мандибур. Також члени ТУІА, Хору „Дніпро“, ТОП-ОДУМ, СУА прислали письмові привіти.

Мгр. Слава Стецько в своїй короткій інформативній доповіді з'ясувала працю, яку вона виконувала і виконує як член ЦК АБН і редактор журналу, та в Європейській Раді Свободи і ВАКЛ. Рівно ж вияснила, що таке ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ і заликала до пожертв, на той нерушимий наразі фонд, щоб його довести до одного мільйона доларів.

В концертovій частині взяла участь відома співачка, менцо-сопрано, п-і Зоя Семенець, яка під акомпанемент п. М. Бойлової виконала пісні. За її гарний спів присутні обдарували доброзичливими оплесками. Танц. ансамбль СУМ-у, під керівництвом п. Л. Белл та музичного керівника інж. Евгена Карп'яка, виконав дуже гарно кілька українських народніх танків, після чого всі присутні відспівали „Ще не вмерла Україна“, закінчуячи перший день святкувань.

У неділю 25 листопада достойні Гості відвідали українські церкви, католицьку і православну, а по полуничі взяли участь в Академії, присвяченій 50-ЛІТТЮ ОУН. Залю Українського Дому заповнила українська патріотична публіка. Академія розпочалась відігранням Американського гімну (виконала п-і Кіра Цареградська), а потім Таня, Христя і Роксанна Еліоти продекламували „Рідний Край“ Г. Чупринки. Програмою провадив інж. А. Гноєвий. Вішановано однохвильною мовчанкою пам'ять поляглих Борців за волю України. Після цього представлено дорогих гостей, і попросив головного доповідача — дост. Ярослава Стецька до слова.

Голова Проводу ОУН оглянув у своїй доповіді 50-літній шлях боротьби Українських Націоналістів, започаткований 50 літ тому на Віденському Конгресі. Великі жертви понесли лави Воюючої України в роках 1929-1939 під польською і большевицькою окупаціями, в підпільній боротьбі. Проголосивши 1941 року відновлення Української Держави, ОУН стала до відвертої двофронтової боротьби проти брунатної Німеччини і червоної Москви, створивши Українську Повстанську Армію, яка під проводом ген. Чупринки доконувала чудес боротьби й хоробрості. УПА боролась аж до 1953 року, коли знову мусіла перейти в підпілля. Після Другої світової війни ОУНр очолив св. п. Степана Бандера, якого Москва знищила 1959 року, але не знищила їїєї, які несли і несуть сьогодні члени ОУНр, і на Україні і поза Україною.

У мистецькій частині програми вечора сумівка Віталія Бринь відіграла на скрипці концерт в соль мінорі муз. Вівальді, під акомпанемент п-ї Кіри Цареградської. Сумівка Христя Елліот продекламувала „Наша Україна“ Карпенка-Криниці, а хор ООЧСУ-СУМ-у під диригентурою інж. Євгена Карп'яка і при акомпанементі п. Ірини Кушнір, відспівав: „Вперед“ І. Недільського та ін. Жіночий склад хору, вшановуючи пам'ять замордованого москалями Володимира Івасюка, відспівав пісню, ним скомпоновану, „Червона рута“; далі хор відспівав, — „Геть, вороги, в Україні“ Я. Гнатишина та „Слава Героям“ (Сметани). Закінчуочи святкування, хор разом з присутніми на залі відспівав Український Національний Гімн „Ще не вмерла Україна“.

Достойні гости мали інтерв'ю, які були подані в пресі, радіо і телевізії.

Інж. Ярослав Карп'як

ШЕВЧЕНКОВСЬКА ФУНДАЦІЯ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В КАНАДІ

Дня 27 грудня 1979 Дирекція Шевченковської Фундації приділила \$58,400 на 31 субсидій і стипендій, призначених на більший розвиток української культури в Канаді. В біжучому році 5 липня 1979 було призано 12 субсидій у висоті \$10,800, що разом дає суму \$69,200. В цьому діловому році передбачено відбудти ще одне засідання в половині лютого 1980 для розподілу біля 30,000, на що залишилось для полагодження 20 прохань-аплікацій. Як відомо, з доходів, одержаних в попередніх роках, виплачено субсидій і стипендій на загальну суму \$358,456.

КРИВАВА МАНІФЕСТАЦІЯ В БЕРЕЖАНАХ (СПОГАД УЧАСНИКА)

Коли була проголошена Карпатська Україна державою, ми, українці під окупацією Польщі, тим дуже раділи. Багато молоді пішло на Карпатську Україну, щоб боронити її від ворогів-мадярів (угорців).

Але після тритижневих боїв ворог таки захопив Карпатську Україну. У боях загинуло чимало молодих націоналістів, у тому і з Галичини. Після унаಡку Карпатської України в Галичині почалися протестаційні масові демонстрації.

Таку демонстрацію проти окупантів усієї України було призначено в м. Бережанах на 22 жовтня 1938 року, вранці, поблизу церкви.

Раннім ранком ми, сільські юнаки, помандрували до Бережан. Ми не знали, що в самому місті польська поліція, помітивши, що збираються маси українського народу, почала людей розганяти, або відтінала великі групи й оточувала їх (так було на магістральному подвір'ї і на інших площах міста). Польське військо обсадило дороги до Бережан.

Ми ішли із східних сіл під густим дощем. На мості над річкою Золота Липа стояла залога польських поліцай. Вони вже завернули одну групу молоді, яка до нас приєдналась. Тоді ми вирішили обеззброїти поліцію на мості. Ми кинулись на поліцай, відібрали у них зброю. Деякі поліцай втекли у місто, а кількох ми скинули з мосту у воду.

Прорвавшись до Бережан, ми помітили, що багато наших людей були оточені поліційними кордонами. Але українці довго не чекали на польські „розкази“, тільки натиснули на поляків: ті почали втікати і навіть стріляти — розпочалася бійка. Ми порозбігались у різні сторони.

Хоча не вдалося тоді нам маніфестиувати, та все таки цей виступ був уже доброю маніфестацією для поляків та інших окупантів.

На мості над річкою Золота Липа ми затрималися і поставили збройну варту, чекаючи тих, які ще залишилися в Бережанах і мали повернутись додому. Не всі змогли прорватись через польські залоги. Декох заарештували.

Мого сусіду п. Гайдука поліцай поранив пострілом у ногу. Він лежав у льоху схований, але без вчасної медичної допомоги, якої в селі не було. Коли ж його таки вдалося привезти до шпиталю

Анастазія Остапюк

ДОПОМОГА ЖІНОЦТВА УКРАЇНИ (ІЗ ДОПОВІДІ НА СВІТОВОМУ З'ЇЗДІ УВФ)

Внаслідок Другої світової війни знайшлися величі маси втікачів і вивезених на роботи в країнах Західної Європи, що не бажали повернутись до червоного пекла, серед них багато українських жінок і чоловіків. Це був переломовий час і треба було знайти вихід з критичного положення. Почалась еміграція до дальших і до заморських країн, і тепер понад 2 мільйони українців перебуває поза межами України, не враховуючи широких просторів ССРР.

Наступ Москви на знищенні українського народу на Батьківщині, її підривні терористичні дії, звернені проти української еміграції, вимагають від української людини тих високих особистих і громадських чеснот, що їх приніс український націоналізм, який найглибше підійшов до визначення місця українській людині, а в тому й українській жінці — в своєму народі. І тому бій за долю українського народу вирішується в душі кожного його члена. Українська жінка, її національна свідомість, стійкий характер, знання, послідовність у праці для

Шептицького у Львові, то було запізно — довелося відтяті ногу. Він і тепер ще живе в нашім ріднім селі на Бережанщині, в так зв. УССР — на ласці Божій та людській. Таким, як він, московсько-большевицька окупаційна влада не дає на старість пенсії, хоча він насправді боровся проти польських панів. Ото така вона, „радянська Україна“...

Михайло Лісевич

народу й непохитність у боротьбі, — це передумова наших успіхів та запорука безсмертя української нації.

Найглибше відчув і висловив це великий Іван Франко: „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоять, що за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт“. Ці повні правди слова ставимо перед очі нашої громади. Ті великі завдання не дозволяють українській людині ходити одинцем і вдовольнятися вигідним життям Заходу.

Немає безнаціональної людини, є тільки національним змістом визначена національна людина. Така людина повинна сповнити своє завдання, а це — служити своєму народові.

В Україні російсько-большевицький терор вбиває і нишить свободні вияви українських людей, ломить національні хребти, спотворює національне обличчя. На еміграції українська жінка матеріально за-безпечена, охоронена демократичними правами вільного світу, вона може і повинна гордо і свідомо визначати і відстоювати своє національне обличчя, бути палким оборонцем прав українського народу.

Але щоб Україні допомогти, нам у першу чергу треба знати, чим і як допомогти, а для цього треба знати, що в ній діється тепер. Щодо цього нам прийшла відповідь з України з матеріялами, які дісталися до нас — матеріями Валентина Мороза, Чорновола, Караванського, Лук'яненка, Сверстюка, Кандиби та інших. З них бачимо, що українець вже не мовчить і нічого не лякається, став на боротьбу за права свого народу!

Українська еміграція поза межами України є частиною свого народу. Еміграція поневоленого народу є політичною еміграцією, а з цього випливають її завдання й обов'язки супроти свого народу. Українська еміграція існує поза кордонами своєї Батьківщини, як протест проти ворожої окупаційної влади і режиму.

Українська жінка, член еміграційної спільноти, існує у вільному світі як протест і осторога Москви, проти нищення родини, нищення родової традиції і міту батьків, проти позбавлення впливу матері на виховання своїх дітей, проти терору спільної відповідальності за арештованого чоловіка чи іншого члена родини, проти нечувано високих кар, проти фізичної непосильної для жінки праці на заводах, у шахтах і т. д.

Тому як перше й найголовніше треба нам пильно брати під увагу все, що дістается з України, щоб знати, що там діється з нашим народом. Коли ж знаємо про долю наших сестер і братів у Краю, знаємо, що московський окупант запроторив найкращий наш цвіт до концтаборів, тюрем, психічних в'язниць, в холодний Сибір чи на цілінні землі Казахстану, тоді конечна наша постійна акція: допомога матеріяльна — висилка малих і більших пакунків, допомога моральна — писання до політв'язнів листівок чи листів. Акція збирання підписів під петиціями, які спрямовується до впливових визначних людей, як голів держав, до Об'єднаних Націй, „Амністії Інтернешнел“, апель до гуманітарних установ у вільному світі, демонстрації під советськими амбасадами тощо.

Інша дія як допомога Україні від українського жіноцтва — це правдива інформація у вільному світі про історію України, про долю нашого народу під московським ярмом, про затяжну боротьбу, яку веде український народ за свою незалежність від Москви. Ведучи цю акцію серед народів, серед яких живемо, здобуваємо прихильників нашій справі, нашему змагу до волі, щоб у потребі ці наші прихильники стали в обороні українського народу.

Іншого характеру акція допомоги української жінки — це докази всіх зусиль, щоб виховати наше молоде покоління, народжене на чужині, в національному патріотичному дусі, щоб воно було горде зі свого походження та свідоме своїх обов'яжків супроти свого народу, щоб Край, з якого прийшли його батьки, став для них ідеалом.

Наша молода генерація виховується на волі, знає

більше місцеве життя, розуміє різні його прояви, а це дає їй великі можливості увійти в вільний світ і дуже багато зробити для добра України, бо голос молоді сильний і до нього світ буде прислухуватись. Якщо ми зможемо в нашій праці мати наше молоде покоління, то допомога Україні буде безперебійна, тягла, корисна.

Українська жінка-мати оберегла українську націю, зберігаючи її мову, традицію, звичаї, українську духовність через століття поневолення. Українська жінка зберегла для своєї нації релігію, рідну мову, пісню, перекази, думи козацької слави та національну душу української дитини.

Українська емігрантка стоїть далі на сторожі цих національних надбань та передає молодому поколінню ті духові цінності народу, які передавала соками літ з покоління в покоління.

Українська жінка ясно заявила, що жодної співпраці з режимом російської імперії немає і не буде! Співпрацею з народами Європи, часто нашими територіальними сусідами, яких в'яже спільна доля поневолення комунізмом і московським імперіялізмом, об'єднані, можемо багато більше допомогти Україні. Таким форумом є Антибільшевицький Бльок Народів і другі міжнародні об'єднання.

Українська жінка має ще одну можливість, якої не мають чоловічі організації, а саме — участь і співпраця з жіночими організаціями країн нашого поселення, стаючи членом тих організацій. Часто це є сильний голос 30 чи 50-тисячного членства чужинецького світу, який успішно прихилюємо до нашої справи і який разом з нами стає в обороні наших справ. Зв'язок і приятельські взаємини з світом довкруги нас, особливо з впливовими людьми різних національностей, принесе нам та українській справі користь. Потрібна праця інформативного характеру за бойкотування турист. відвідин України нашими людьми; до цього наша настанова тверда. Немає сумніву, що такі відвідини приносять шкоду для нашої спільноти та української справи.

Потрібна наша акція допомоги тим з-поза заливої заслони, яким доля усміхнулася і їм вдалося вирватися з червоного пекла у вільний світ. Таким особам відразу потрібна допомога, як матеріяльна так і моральна; українська жінка повинна таку допомогу дати.

Знаємо добре те, що червона Москва виповіла війну українському народові і намагається знищити його духовно й фізично. Волі ще жодний окупант

не дав ніякому народові й ми свідомі того, що нам треба вибороти волю самим, що воля може лише бути в вільній самостійній нашій державі й жодні принадливі гасла Москви не спонукають нас піти за ними. Українська жінка, як свідома членка-громаданка нашої спільноти повинна робити все, що в її силах, щоб допомогти Україні прискорити день воскресіння, день волі.

Від вас цього сподіваються наші сестри на рідних землях, вони також сподіваються, що світ добре знає про боротьбу України, що ми про це подбали. Наша еміграція в цьому не дописала, ще далі велика потреба правдивої інформації про нашу боротьбу, а за це ми всі відповідаємо. Треба вжити всіх заходів, всіх способів і шляхів, підпорядкувати важливій справді всякі другорядні справи, тоді лише можна сказати: „Ми зробили все, що було в наших силах“.

Коли взяти до уваги ту велику суму спроможностей, якими може розпоряджати українська еміграція, то зробили ми замало. Замало в нас великих акцій всієї української спільноти закордоном перед зовнішнім світом, які мають промовити від імені Віючої України, замало наших інформаційних бюр, замало публікацій на чужих мовах, які голосили б світові правду про Україну. Все це справи, які можна зреалізувати й тим допомогти Україні.

Москва розуміє, що самим фізичним винищуванням її не зламати українського народу, тому намагається нищити національний дух, розкладати з середини, намагається задушити духову культуру, національну самобутність української нації.

Ми добре знаємо, що не може бути ніякого соціального визволення для нашого народу без національного визволення, а тому треба давати відсіч Москві на кожному місці. Ми впевнені в перемозі України!

Непохитну певність дає нам віра в Бога, віра в Українську Націю. Трудімся і борімся аж досягнення нашої світової мети — Соборної Самостійної України.

„Ущухне Божий гнів, минеться кара,
І встане Велетень тоді,
Розправить руки грізні
І вмить розірве на собі
Усі дроти залізні!“

Леся Українка

Тарас Шевченко

НЕ ТАК ТІЇ ВОРОГИ

Не так тії вороги,
Як добрії люди —
І оскрадуть жалкуючи,
Плачуши осудять,
І попросять тебе в хату,
І будуть вітати,
І питати тебе про тебе,
Щоб потім сміятысь,
Щоб з тебе сміятысь,
Щоб тебе добити.

Без ворогів можна в світі
Як-небудь прожити;
А ці добрі люди
Найдуть тебе всюди,
І на тім світі добряги
Тебе не забудуть!

Кос-Арал, 1849

„СУЧАСНІСТЬ“ ПРО „ХРЕСТОМАТИЮ“...

До критики різних авторів на сторінках „Америкі“, „Вісника“, „Гомону України“, „Вільного Світу“, „Шляху Перемоги“, „Українського Голосу“, „Нашого Світу“, „Українського Народного Слова“, „Крилатих“ та ін. видань так зв. підручника для дітей і молоді в українських школах у Вільному Світі — „Хрестоматії (з) укр. літератури ХХ ст.“, видання Шкільної Ради УККА в Нью-Йорку в 1978 році, долучився журнал „Сучасність“, ч. 7-8 з 1979 року, що виходить у Мюнхені. На стор. 226-230 молодий літературознавець Олег Ільницький із Гарварду опублікував рецензію на „Хрестоматію“, що розпочинається такими словами: „Треба припустити, що це не дійсна хрестоматія, а літературна пародія. Кажемо „припустити“, бо нас дивує, що Шкільна рада і УККА взялися за сатиру й гумор...“

Автор, насміхаючись із науковості даниї „Хрестоматії“ та її упорядників пн. Євгена В. Федоренка і Павла Малляра, вказує на джерело, спісане невміло, „Словник літературознавчих термінів“ В. М. Лесіна й О. С. Пулінця, що вийшов в окупованій Україні, у Києві 1971 року.

У кінці, після багатьох прикладів „науковості“ того видання, яке й далі з-під полі поширює Шкільна Рада УККА в Америці й Канаді, про що повідомляла „Свобода“ УНСоюзу, — рецензент п. Олег Ільницький пише про „Хрестоматію (з) укр. літератури ХХ ст.“ таке:

„Її вартість полягає в тому, що вона яскраво показує, як НЕ складати хрестоматії... Чи варт було витрачати громадські фонди на великі жарти і на примітивну науку“.

Н. Н.

Мирoslava Lасовська Крук

Володимир Івасюк — улюблений Співець України

Наша мова не може ще й сьогодні точно висловити того духового стану, в якім вона підноситься, чи радше відходить від сuto матеріалістичного світу, у світ, з якого вона вийшла — у суть істини Бога.

Людина шукає шляхів жити в гармонії із своїм довкіллям, в гармонії із законами Божими і тим чином удостоїтися відчувати Його волю, Його присутність всюди, а перш усього, в собі самій.

Коли ж людська мова надто убога і не в силі передати почувань, тоді людина допомагає собі інтонацією голосу, сповільненням чи приспішеним ритмом, збагачує звуки вібрацією різновородних інструментів, вдається до музики. Музика наближує нас до природи, навіть до незбагнутих причин нашого існування, до Бога.

4-го квітня 1949 р. народилася в Україні, людина, яка мала, у своєму короткому, бо тільки тридцятілітньому переіоді життя, відіграти велику роль. Цій людині дано ім'я Володимир, а родове його — Івасюк.

Чим ця людина відмінна від інших, що ми віддаємо їй нашу пошану і увагу? Відмінна тим, що відчула духа свого часу, зуміла висловити свої почуття і ними порозумітися із сучасниками. Володимир Івасюк, шляхом своєї поетичної і музичної мови знайшов контакт із довкіллям та увів його у чар специфічної, української музичної сили.

Мало маємо біографічних даних про Володимира Івасюка. Знаємо, що народився в родині інтелектуалів: батько Михайло — буковинський письменник, мати — учителька української мови та літератури в середній школі. Місце народження — Кіцмань, чудове буковинське містечко з вишневими садами. Від зарання свого життя вивчав гру на скрипці. В Чернівцях, з відзначенням закінчив медичні студії, а далі, не в силі опертися покликові призначення, переїздить до Львова, в Галичину, записується до консерваторії й цілковито, аж до самопосвяти, відається музичній кар'єрі.

Володимир Івасюк писав пісні і музику для молоді, для свого народу, згідно з духом часу, згідно

з ритмом биття свого серця, яке показалося співзвучним із прагненнями загалу молоді. В дуже короткому часі він став популярним, любленим, прямо обожнюваним композитором в Україні.

В чому причина обожнювання Івасюка як композитора? Глянемо на період його творчості. Час шістдесятих і сімдесятих років вирізьбив в українській історії силою письменників, поетів — вольових характерів, характерів невстрашимих, лицарів з геройськими душами, провідників, які вміють викресати в других іскру надії, а далі й готовість до боротьби за національні права. Коли здавалось, що москалям вже вдалося знищити Україну, бо ж воїнів за її незалежність винищено або смертю, або виселенням з України; коли б могло здаватися, що вже завдяки удосконаленим методам викорінювання національних гордостей і самобутності українського народу Москва може почванитися значими успіхами, — дух нашого народу підноситься, відживає. Культурний контакт України із Заходом тривав століттями і не зупинили його навіть сильно обмежені можливості під час більшевицького періоду. Радієві можливості значно полегшили пізнання нових напрямків на Заході, вплив його помітний в інструментальній музиці, менше в хоровій, а сильний, саме у Івасюка, в пісенній творчості. Але чому пискотіння, вереск дівчат, очманіліх від співу біттєлів, так швидко проминуло на Заході, а пісні Івасюка не лише полонили молодь в Україні, але й українську молодь, народжену поза батьківчиною, у вільному світі? Причин, напевно, можна б знайти багато, однак суттєвою причиною є духовий контакт української людини в стремліннях до краси.

Роками ми звикли слухати пісень і музику Володимира Івасюка, не вглиблюючись у неї. Але, несподівана, страшна вістка, яка 18-го травня 1979 р. сколихнула Україною, вістка, що Володимира Івасюка знайдено мертвим, закатованим, — змусила нас вдуматися у причини втрати молодого композитора, співака, поета, диригента.

Якою, мало не Шевченківською грозою віяло від цієї людини, що Москва винесла їй вирок

смерти. Тут приходиться глянути на творчість Володимира Івасюка з двох різних сторін, поперше — чисто мистецької, подруге — національно-політичної.

Знаємо, що після того, як перші пісні Володимира Івасюка здобули широку популярність, комуністичне правління запропонувало йому писати музику до російських текстів. Івасюк — відмовився. Значить, він хотів творити тільки для свого народу, що засвідчило його розуміння та любов до української справи. Отже, від перших творчих кроків Володимир Івасюк виявив себе як український патріот і вольова людина.

Який же текст його нечисленних пісеньок під мистецьким поглядом? Це чиста лірика, в якій зображена краса природи, чар молодого кохання, туга людина до неусвідомленого, незабагнущих явищ. Якщо так підходить до тих мистецьких мініятур, якщо навіть не додачати глибших понять у їх змісті, як, напр., у пісні „Балада про малюви“, то чи за саму музику, чисто саму музику москалі його знищили б? Можна припустити, що так, хоч може не в такий жахливий спосіб, а прямо ізолювали б його, як то сталося понад 200 років тому із нашим композитором Максимом Березовським.

Було це в 1777 році. Березовський вчився в Київській духовній академії, вивчав стародавні українські співи, і вже тоді сам почав писати музичні твори. За панування цариці Лизавети, повінчаної з Олексієм Розумом, братом гетьмана Кирила Розумовського, вислано його на студії до Болонії в Італії. Там швидко здобув собі велику славу як композитор численних праць і автор першої української опери (до італійського лібретто) „Демофонт“. Його прізвище виписане золотими буквами на мармуровій дошці в Консерваторії, а опера „Демофонт“ викликала загальнє захоплення як знатців, так і любителів музики на Заході. Але тільки на Заході, поза Україною. Цариця Лизавета жила коротко, по ній прийшла Катерина Друга, а з нею і сатанске нищення культурного і державницького життя в Україні. Березовський повернувся в Петербург, в перших роках ще компонував, а далі, ігнорований, зовсім не визнаний, оточений інтригами, самочинно закінчив життя, маючи всього 31 рік.

Сучасне московське правління намагається перевонати громадську опінію, що Володимир Івасюк вчинив самогубство. Взявши до уваги, що він був переслідуваній кагебівськими властями погрозами

знищенню його, замкненням до божевільні, можна б з такою опінією погодитися. Та що так не було, вказують на це страшні фізичні тортури, які ніяка людина не годна завдати сама собі.

Для аналогії випадків, знову погляньмо на історію нашого музичного життя.

Артем Ведель — у час самогубства Березовського мав 10 років. Він, учень Києво-Могилянської Академії. Від студентських років став відомим як скрипаль-віртуоз, артист сівак, диригент, який, до речі, як і Володимир Івасюк, виконував сам сольові партії у власних творах. Його запідозрили в писанні протимосковських листів, заарештували, оголосили божевільним і запроторили. Помер, маючи 39 років.

Олександер Кошиць, сам композитор і диригент, дав таку оцінку творчості Веделя: „Веделя треба вважати першим і одним із найбільших речників національної субстанції в українській церковній музиці. Цінним є те, що він не опрацьовує готового національного музичного матеріялу, а „національно творить“, його національна стихія зостається ясно прозорою, музично активною, так що перед нами музика церковна, а істотно — суто українська, хоч формою європейська. Патос музики був чужий московській душі і московському православію, і тому то твори його були заборонені царським указом“.

Яка сильна схожість у творчості і долі композиторів — Веделя з кінця 18-того століття і Івасюка з двадцятого. Характеристику Кошиця сміливо можна перенести як оцінку творчості Володимира Івасюка, з тим, що він творив не церковну музику, а естрадну. Володимир Івасюк не наслідував, не перетворював народні пісні, а творив свіжу, ніби іншу, але в ній грає милозвучна гармонія і тримтить ритм, питоменній тільки українській пісні. В тому і суть, що по формі вона світова, а по духу чисто українська. Тут саме і треба дошукуватися причини нації московської влади, переслідування композитора і закатування його. Під Росією Україна не сміє збагачуватись культурними цінностями, вона може тільки вегетували, плісніти в застоялому плесі, яке вже не дає емоційних переживань. В творах Івасюка молодь України знайшла відродження своєбідного віддиху, відчула прадідівський ритм, гін до руху, змагу, сонянину вдачу свого прадавнього народу.

Не на судовій розправі ми, нікого не засуджує-

мо, наводимо тільки аналогічні випадки, які говорять самі за себе. Випадки ці доказують, що українська культура є переслідувана навіть у чистій мистецькій формі.

А тепер подивімся на творчість Володимира Івасюка із політичного становища.

Гляньмо на поетичні мініатюри, на одну з перших його праць, а саме, улюблену молоддю „Червону руту“. Знаючи неможливість вільного вислову думки у підкореній Україні, — він як поет користає з можливостей застосування алегорії, чим користалися поети різних народів і віків, а в українській літературі особливо.

Що саме вражає у пісні „Червона рута“?

На тлі жіночого голосу з віддалі, що тремтить жалем, плачем, тugoю, сам Івасюк співає:

...Червону руту не шукай вечорами,
Ти у мене єдина,
Тільки ти, повір...

Ясно, що в поезії є багато недомовлень, її часом треба відчути, а не розуміти, тому, не дошукуємось нелогічності в цій строфі. Але нелогічність ця є тільки тоді, коли ми беремо дослівне значення слів. Шукаючи символічного значення гри слів, ясно вирисовується авторова думка. Квіт рути не тільки в українській символіці, але ген, в старинній і західноєвропейській, символізує нещасне подружжя. Геніальний Т. Шевченко досконало знатав народну

ВИСЛІД КОНКУРСУ „УНСЛОВА“

Братська УНПоміч та її присовій орган „Українське Народне Слово“ проголосили на початку 1979 року Літературно-Журналістичний Конкурс на кращі політичні статті, репортажі і поезії. У висліді рішення Жюрі, до складу якого входили: Головний Предсідник УНП п. Володимир Мазур, ред. Віталій Лехтер, від АДУК п. Анатоль Демусь і ред. Л. Полтава, нагороди за матеріали в „УНСлові“ в 65-ліття УНПомочі у 1979 році, одержали:

БОГДАН ЛІВЧАК — першу нагороду в сумі 100 дол. за статтю „Не усі в один гуж тягнуть“;

Дир. МИХАЙЛО ГІКАВИЙ — другу нагороду в сумі 75 дол. за спогади про д-ра Дмитра Донцова та сл. п. Пропідника ОУН Степана Бандери,

ТРЕТЬЮ НАГОРОДУ в сумі 50 дол. призначено за друковані поезії посмертно сл. п. Герасеві Соколенкові, молодому поетові, який загинув у 1945 році — і цю суму передано з рамени УНПомочі на Видавничий Фонд збирки „ГЕРАСЬ СОКОЛЕНКО“, як вийде в 1980 р. в Америці.

Символіку, тому, пригадаймо собі, як він висловився про Переяславську угоду Хмельницького з москалями у поемі „Чигирин“:

...Що ж на ниві уродило?

Уродила рута, рута,
Волі нашої отрута...

У вірші „Ой умер старий батько“ Т. Шевченко пише:

...Посходила тая рута, в гаї зеленіє,
А дівчина сиротина у наймах марніє...

Проф. Смаль Стоцький, великий буковинський мислитель, писав:,Оттаке то нещасна рута уродила ї на Україні, що вона в наймах марніє, а в її хаті москаль хазяїнє“.

Допустивши символічне значення рути, чого не міг не знати Івасюк, бо ж це була людина високої інтелігенції, великих здібностей та наполегливої праці, ясно говорять рядки „Червоної рути“, а саме:

Чирвону руту не шукай вечорами,
Ти у мене єдина, — отже:
Червоної Москви не шукай у біді
Ти, Україно, у мене єдина...

Знаємо, що в останніх часах В. Івасюк працював над оперою, а тема її з часів козаччини. Змісту лібретта не знаємо. Але саме чи не ця опера була остаточною причиною вбивства його? В Советському Союзі 1979 р. був „ювілейним“, в якому різновидно відмічувалось 325 роковини приєднання України до Москви. На 300-літні святкування композитор Кость Данкевич написав оперу „Богдан Хмельницький“. В четвертому, останньому акті, автор опери з Богуном ідуть проти Польщі. У зміненому тексті співається: ...,Зустрічайте наших братів із Москви, а посли ознайомлюють український народ, що і „бояри і ввесь московський народ рішили прийняти Богдана Хмельницького і все військо запорозьке під високу руку царя“. Данкевич не мав сили протиставитись домаганнями московського режиму, змінив оригінальний текст. Історія покаже, яке лібретто було в опері, над якою працював замучений композитор, В. Івасюк.

Першого дня похорону були такі написи на вікнах домів Львова: „Знову кати замордували Борця, який боровся за волю України!“

Із світлин, зроблених під час похоронів, бачимо десятки тисяч молоді, яка не боїться московських переслідувань, за те міліція і працівники КГБ мусіли поховатися перед нею. Стихійний зрив молоді

перелякав окупанта, заметушились комуністичні яничари.

На 6-тому пленумі Центрального Комітету комсомолу України Корніenko визнав, що комсомольські організації у своїй ідеологічній і виховно-політичній роботі мають серйозні „недоліки“ і що треба використати всі форми і методи ідеологічного впливу на молодь для переконливого показу „сил марксизму-ленінізму“. Та чи це вже поможе їм? В Україні виростає нова генерація сміливих людей, які не хочуть далі тягнути ярмо неволі. Якщо не помогли всякі царські укази і постанови комуністичної партії до сьогодні, не помогуть вони і завтра. Людина не може позбутися почуття прагнення до волі. Кожній людині воля дана Богом, тому то вона свідчиме про силу духа нашої людини! І чи це буде мечем, писаним словом чи музикою, вона свідчиме про силу духа української людини, про її нескореність. І хоча до болю стискається серце, тому що духове відродження, яке свіжими паростками зродилось в чудесній, зеленій Буковині, зазнало великої втрати, що вбито національно-свідомого, гордого своїм походженням українця-буковинця, то віра в краще майбутнє тільки скріпить змаг народу за волю. Не помогуть ні ві укази ні заборони, ні підступні вбивства в цілі залякування, в цілі вдереждання народу у вічному страху, приниженні. Гляньмо на лиця тих, які супроводжали домовину свого співця на Личаківський цвинтар у Львові. В їхніх затиснутих устах і вдумливих очах читається розуміння справи. В постатях тих бачимо людей сміливих, що честь віддають борцям: Буковини, Галичини, Волині, Київщини, Донбасчини, Холмщини, усій-усій Україні, яка виростила Юрків Чухевичів, Морозів, Алл Горських, Лукіяненків, Симоненків.

Ніжно співатиме колискову верба над водою. Тужно розказуватимуть казки смереки в Карпатах. Іскристо гратимуться води у потоках — скандуючи ритм буття. Та Володимир Івасюк вже не понесеться туди на білих крилах, за те він поніс туди нас — мільйони вдячних сердеч, які з його піснями вдихнули відживче, українське повітря.

СЛАВА СИНОВІ БУКОВИНИ, НОВОМУ МУЧЕНИКОВІ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ!

* * *

Від Ред.: Це слово було виголошено письменницю Мирославою Ласовською Крук в Укр. Культурному Центрі у Воррені, Міч. в кінці 1979 р.

3 НОВИХ ВИДАНЬ

„УКРАЇНЦІ В АРГЕНТИНІ“, написав МИХАЙЛО ДАНИЛІШИН. БУЕНОС-АЙРЕС, Видавниця Комісія, 1979. 392 стор. ілюстр. портрети, факсиміле, мапи. 23 см.

(Бібліографічна записка — д-р Ол. Соколишин, старший бібліотекар).

Почесний голова Товариства „Просвіта“ в Аргентині Михайло Данилішин дав нам унікальну і оригінальну „монографію про суспільно-організаційне і релігійне життя Української Спільноти в Аргентині під назвою „Українці в Аргентині“ з багато-джерельною документацією та 39-сторінковим вступом „Хто є українці“, мапою України й короткою історією еміграції українців та їх поселення в Америці і зокрема в Аргентині (еспанською мовою, з ілюстраціями). На стор. 20-21 поданий реєстр 24 товариств з їх еспанською назвою. Є там світлини обох віровизнань наших Храмів Божих у столиці Буенос-Айрес, портрети Патріярха Йосифа Кардинала Сліпого та Епіскопа Кир Андрея Сапеляка, а також світлини пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос-Айресі, відслоненого урочисто 5 грудня 1971 р. при величезному здвижі зі українців Аргентини та з інших континентів і країн. Важлива документація еспанською мовою урядових документів, пов'язаних з побудовою того пам'ятника, синіками українських пionерів, які живуть там більше як 50 років, яких уряд нагородив почесними грамотами. Також поміщені знімки з діяльності Т-ва „Просвіта“ та зміст 14-ти розділів монографії еспанською мовою.

Решта монографії українською мовою охоплює головніші дати і числа „про життя й здобутки українських громад в різких місцевостях Аргентини“. Присвячена вона Т-ву „Просвіта“ в Аргентині в її 50-річчя та для відзначення століття Матірної Просвіти у Львові. Є ще там світлина Президента та маніфестації для відзначення 22 січня 1918-19 років в Україні, — біля пам'ятника аргентинського візвозителя Дон Хосе де Сан Мартіна.

Моїним редактором збірника був Григор Голіян, а мистцем обгортки та рисунків — Володимир Каллун. Решта розділів охоплюють коротку історію Аргентини, поселення там українців, їх затрулення та економічне пелегке життя, початки українського організаційного життя, включно з Першим Конгресом у 1947 р., другим у 1951 р. та третім у 1954 р. Далі є представлена релігійне життя, преса й видавництва, шкільництво, студентство, мистецтво й Народні Доми. Дванадцятий розділ — про діяльність українських громад в різних провінціях Аргентини. Слідуючі розділи присвячені хронологічному перевідгляду чи літопису важливіших подій, з відміченням 80-річчя українського поселення в Місіонес з 1977 р., де 28 серпня 1977 р. поставлено й посвячено пам'ятник Шевченкові, з участю Владики Кир Андрея Сапеляка з Буенос-Айресу та Кир Ефрема Кривого з Бразилії, в асисті духовенства та численних делегацій. 14-й розділ — це „Підсумки наших здобутків“. Закінчується збірник „Додатком Видавництва“, із виказом почесних меценатів та жертводавців на те видання. Словом, Аргентинська Україна може гордитися цим виданням.

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

Олесь Бердник
(У московській тюрмі)

СВЯТА УКРАЇНА
(Думи про Рідну Матір)

Безнадійність і сум, духовний занепад — така перспектива грядущого.

Все рідше чується рідне слово по радіо і в телебаченні. Актори в українських театрах розмовляють рідною мовою лише на сцені, так би мовити, з службовою метою, — а, виходячи за сцену, переключаються на звичну їм — міжнародну — мову. Теж саме в українських школах: діти в перерві між уроками розмовляють нерідкою мовою, а це означає, що в їхніх сім'ях не звучить рідна мова, а відтак не передається казка, пісня, традиція, історична спадкоємність.

На вулицях міст і містечок рідна мова — рідкісне явище, релікт, анахронізм. Її звучання розцінюється як дисонанс, як дикунство, як невихованість.

При такій історичній реальності ембріони юних душ, які вливаються до народного потоку буття, не мають можливості відтворити повноцінний духовий образ Сина-Дочки Матері-України, який Вона омріювала впродовж віків...

Демонічна реальність хоче спрямувати нашу свідомість на зовнішнє, плинне, ілюзорне, щоб переконати нас в необов'язковості рідного, народного, історично-традиційного, а отже — кинути в хвилі небуття й забуття. Але ж це небезпека лише для слабких і несвідомих душ! Невже так важко злагнути, що твердиня Матері-України не в плинній псевдореальності, а в духові її Синів та Дочок?!

Пробудившися від дрімоти, котрою ми були сповіті, я злагнув, що нічого не втрачено, не загублено! Те, що втрачено — не наше, те, що загублено — не суттєве, те, що зруйновано — тлінне, ілюзорне, бо — нерушиме.

Якщо Україна живе у моєму серці, у серці дітей моїх, друзів моїх — вона Жива! Хай довкола вирує ураган хули й зневіри, деградації і сумнівів — а в Твердині Серця Мати-Україна обіймає благовісними руками, нашпітуючи прадавню Тайну Буття...

Слуги Темряви знають, що досягти своїх цілей руйнування, визискування та панування вони мо-

жуть лише тоді, коли замінять природне — штучним, духове — функціональним, рідне — чужим.

Хто зрееться Рідної Матері — той уже не буде сином жадної матері. Він стає зрадником — наївки, на всі епохи і світи.

Саме тому двадцятий вік — вік вирішальної битви світла й темряви — вирішує проблему націй...

I3 "ТРОХИ СМІШНОГО" ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Не знаю, про що говорити з сином.
Тоді йому було вісім, ТЕПЕР — сімнадцять. Тоді я зказав, про що з ним говорити:
— Йди кашу, бо як не будеш їсти кашу, то прийде вовк.
Тепер у його плечі ширші від моїх, кашу він і сам єсть нівроку; а якби прийшов вовк — то й вовка з'їв би.
Про що з ним говорити?

ДОСЯГНЕННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

Маємо Конгресовий Комітет — але жодного конгресмена.

* * *

У Філадельфії відбулась нарада. Одні казали, що треба заснувати комітет оборони Шухевича; другі знов казали, що треба комітет оборони Зінкевича.

Остаточне рішення відкладали до другого разу.

УКРАЇНСЬКА СИТУАЦІЯ.

Хочемо Волі — маємо „Свободу“...

* * *

Плав'юк каже що „СКВУ не бере на себе відповідальності за заяви Мороза“.

Мороз каже, що він теж не бере на себе відповідальності за заяви СКВУ.

СПРАВИ.

Діляться на три категорії:

1. Поважні.
2. Жіночі.
3. СОЛТ.

КОЛИ БУВАЄ ТЯЖКО...

Коли буває тяжко, то кажу собі:

— О, як добре, що я тут, в Америці, а моя теща там. Бо якби й теща приїхала — було б ще тяжче.

РОЗМОВА ЮРИСТІВ.

— Тепер багато українців на університетах ідуть на право.

— Добре, що не йдуть наліво!

АНГЛІЙСЬКІ НОВИНИ.

Мали шкоцьку горілку. Тепер мають шкоцьку проблему..

* * *

УРДП — лівенське і slabеньке.

Німеччина. Все з організоване і зурбанізоване.

* * *

ІВАН ДЗЮБА. Подзюбав трохи та й каже: Годі! Для такого дзьобання треба мати міцнішого дзьоба.

ЛІС МИКИТА.

Гарно рисує; має добру РУКУ. Якби ще й голову...

* * *

„СМОЛОСКИП“ — найзагадковіша організація в Північній Америці.

РІЗНИЦЯ МІЖ МОСКВОЮ І АМЕРИКОЮ.

Там було повно часу для читання, але не давали „Нью Йорк Таймс“; тут є „Нью Йорк Таймс“, але нема часу читати.

РІЖНИЦЯ МІЖ КИТАЄМ І МОСКВОЮ

Китайці видумали порох. Москаль пороху не видумає...

РІЗНИЦЯ МІЖ ТАТАРСЬКИМ І МОСКОВСЬКИМ ЦАРЕМ
У татарів хан, у москалів — хам.

ФРАНЦ-ЙОЗЕФ ШТРАУС — єдиний серед струсів (а також серед німецьких політиків), що не ховає голову в пісок.

* * *

МАРГАРЕТ ТЕЧЕР. Нарешті англійська Консервативна партія потрапила в чоловічі руки!

ІСТОРІЯ НІМЕЧЧИНИ В ТРЬОХ ТОМАХ:

1. Кайзер (1870—1918).
2. Фюрер (1933—1945).
3. Флюгер (1969—?).

ІЗ СЕРІЇ „ХТО ЩО КАЖЕ“.

Плющ каже, що він теж за самостійну Україну, але таку, де слова ПЕТЛЮРА і БАНДЕРА були б заборонені законом, а в Києві замість пам'ятника Хмельницького стояв би пам'ятник Плющеві.

Мороз нічого не каже, лише думає, що у Франції все дуже поросло площем, але те зілля уже потроху всихає.

* * *

Мороз каже, що Потапенко — знаменитий перекладач. Потапенко нічого не каже, лиш з сумом згадує ті старі добрі часи, коли Мороз сидів собі у в'язниці, а він сидів у бюрі на Сьомій вулиці, спав по вісім годин на добу і міг бачити дружину кожного дня, а не раз на тиждень.

* * *

Пан Ф. каже, що Мороз є на волі завдяки зусиллям УНС.

Мороз нічого не каже, але думає, що коли б його звільнення залежало від УНС, то він був би на волі аж тоді, як статуя Свободи заговорить людським голосом.

* * *

Пан Ф. написав спомини „Однадцять днів з Валентином Морозом“.

Кажуть, що Мороз збирається писати спомини „Однадцять літ без пана Ф.“

* * *

Коли питают „Як себе почуваєте?“ кажу:
— Прихав, не дай Боже, а тепер — Богу дякувати“.

НАПИС НА ГЕРБІ ДЛЯ УНСОЮЗУ

Є „Свобода“ — нема свободи...

* * *

ВІРМЕНИ. Велика історія — маленька територія.

МОСКАЛІ. Пустиня — помилка природи; Московщина — помилка історії.

Австрія. Побачимо, що то буде за птаха, коли випупиться цілком з німецької шкаралупи.

* * *

ІГОР ДЛЯБОГА. Працює в „Свободі“ — але чи має свободу?

* * *

Я написав статтю і дав одному професорові. Він спітав:

— А вона по-турецькому написана?

Я сказав:

— Ні.

Він сказав:

— Ну, тоді вони нічого не варта.

* * *

МИКИТА ХРУЩОВ. Цар без царя в голові.**СОЮЗ УКРАЇНОК**

Є Союз Українок. Коли ж буде СОЮЗ УКРАЇНЦІВ?

* * *

— Що нового?

— Дсчекалися Мороза, тепер чекаємо снігу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРШОЇ КЛЯСІ

„Свобода“ не друкує Мороза. Що з цього буде?

Мороз від цього не втратить свободи, — але „Свобода“ може втратити читачів...

ІЗ СЕРІЇ „ВСЕ ПРО ЖІНОК, І ЩЕ ТРОХИ“.

СТАРА ПАННА. То така птаха, що з кожним роком виливлює пір'я — зате гострішають кігти.

ТЕІЦА. То такий звір, що чим менше залишається зубів, тим більше любить гризти свого близнього.

ДІВЧАТА

Бувають:

1. Гарні дівчата.
2. Дівчата, що вміють бути гарними.
3. Негарних дівчат не буває.

* * *

ЖІНОЧА ЛОГІКА. Раз ніхто не бачив — значить нічого й не було.

* * *

ЖІНОЧЕ „НІ“. Ділиться на дві категорії: часом означає НІ, часом означає ТАК.

* * *

АМЕРІКАНКИ — найбільші в світі дивачки: ціле життя голодують, але чомусь не оголошують голодівки.

Нью Йорк, 1979

ГОВОРИТЬ ПАНЬКО НЕЗАБУДЬКО**ЛЖЕПРОРОКИ І ЇХНІ ЛЖЕПРОРОЦТВА**

(Фейлетон)

На пророків не бідне людство. Знані нам є біблійні пророки Ізраїля, національні пророки, як, наприклад, наш великий і безсмертний Тарас Шевченко; є люди, обдаровані візією, які точно передсказують майбутнє. Є і так звані лжепророки, позбавлені візії, яких „пророцтво“ ніколи не спровадилося, а часто вийшло, наперекір їхнім „пророцтвам“, все навпаки. Класичним лжепророком став Карл Маркс.

Подібних лжепророків було й є й досьогодні доста між нашим народом, особливо таких, які просякнені до кости ненавистю й злобою до українського націоналізму і Організації Українських Націоналістів.

Колись, перед Другою світовою війною, в Західній Україні й на еміграції появлялись часто такі лжепророки, які називали українських націоналістів-підпільників „лицарями абсурду“ й проповідували, що їх боротьба даремна й непотрібна.

Інші в період Другої світової війни вірили в перемогу Третього Райху і лжеідеї „нової Європи“ та клейми на наших націоналістів-революціонерів, які сміли підняти руку в обороні інтересів українського народу на той Третій Райх.

Дуже багато лжепророків наплодилось серед наших продажних землячків і в Україні, і на чужині, які пропокувають смерть українським націоналістам і перемогу ідеї міжнародної комуністичної змови, але тієї перемоги не осягнули й на сьогодні та безвладно вовтузяться в боротьбі з ними.

Навіть і серед українців, які декларують себе „самостійниками“, є лжепророки, які пропокувають й пророкують досі загибель українського революційного націоналістичного Руху і його виразника ОУН.

Пригадується мені перший з'їзд української еміграції Брітанської зони Німеччини в 1945 р. Метою з'їзду була не політика, а пекуча проблема створити українське ре-презентативне тіло, яке презентувало б українців, котрі вирішили не повернутись на „родину“, перед Брітанською військовою владою. На з'їзді був і один з чоловіків діячів УНДО, і його навіть удостоїли вибором на голову президії з'їзду.

Свою промову він почав громами, наклепами і лжепророчтвами на ненависну йому ОУН:

— ОУН безславно померла! — майже кричав він. — Так їй і треба і, ради Бога, не витягайте її трупа з могили...

Присутній видатний член ОУН перебив його:

— Пане докторе, пробачте, але ваші слова цілком недоречні. Ви дуже помилуетесь. ОУН не УНДО, не вмерла і вмیرати не збирається. Вона жива, як жива є українська нація. Це ви вже витягнули вашого трупа — УНДО, з могили. А, зрештою, ми не для такої полеміки з'їхались тут...

У своєму лжепророчтві на адресу ОУН дуже вибився наш соціалістичний могікан проф. Федір Панасенко. Але, бачачи, що його „пророцтву“ не везе, з люті пробує обхляпувати ОУН найгидкішою лайкою в демопресі.

Серед наших „демократів, демократиків і демократенят“ також часто вискають різні проти-оунівські пророченки й пророчки з своїми нікудишніми лжепророчтвами і лайкою, яка по якості не стоїть позаду нашого соціалістичного могікана. Найбільше вони люблять виступати з „українсько-голосової“ і „українсько-життєвої“ естради.

Навіть серед кол. націоналістів, а сьогоднішніх „удрівців“ (назва, мабуть, походить від того, що вони „удралі“ від революціонерів) появився лжепророк Марко Гардусь, який „пророкує“ безславний кінець ОУН і не обходиться також без ненависті і злоби. Люди цієї групки говорять, що вони „націоналісти“, думають, що вони „демократи“, а роблять те, що ні правдивий націоналіст, ні чесний демократ не відважився б. Як у нас казали: „Оце таке ні риба, ні м'ясо“.

Але, хвала Богу, ОУН відпорна не на такі ще й кампанії проти неї, включно з кагебівськими, і продовжуває свою дію дальше, знаючи вагомість своєї історичної місії, і що історію боротьби нашого народу за свою державну незалежність, в якій вона відіграла і відіграє найголосінішу роль, писати не лжепророки, баламути й інші інсінуанти, а об'єктивні історики.

МУЗИЧНИЙ КОНКУРС ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 1000-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ

З фонду ім. Лярнси Целевічівни при Головній Управі Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України проголошено Конкурс на хоровий твір, з темою відзначення 1000-ліття Хрестення Руси-України. Форма твору довільна: концерт, ораторія, кантата, а капелля.

Сума винагороди за музичну частину: 700.00 дол.

Сума винагород за текст: 300.00 дол.

Твори у трьох примірниках слід прислати до кінця місяця травня 1980 р. під псевдами-гаслами, або під справжнім прізвищем. Якщо під гаслом, тоді справжнє прізвище треба залучити до композиції у запечатаній конверті.

Нагороджені твори, як і ненагороджені, залишаються в архівах фонду, без права друкування чи виконування їх. Кошти друку і поштової пересилки оплачують автори. Твори, прислані на конкурс, не можуть бути публіковані чи виконувані до часу проголошення висліду конкурсу. Вислід буде проголошений в місяці листопаді 1980 р.

Твори слід надсилати на адресу:

Mrs. Myroslawa Lassovsky-Kruk
1120 Monroe St., Carleton, Mich. 48117, U.S.A.

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ „ПЕВНІСТЬ“

Security Savings and Loan Assn.

ГОЛОВНІ БЮРА:

936 N. Western Avenue
Chicago, Ill. 60622
312-772-4500

ФІЛІЯ:

2166 Plum Grove Road
Rolling Meadows, Ill. 60008
312-991-9393

УРЯДОВІ ГОДИНИ:

Понеділок 9 — 3 по пол. 9:30 — 6 веч.
Вівторок 9 — 7 веч. 9:30 — 4 по пол.

У середу — зачинено

Четвер 9 — 3 по пол. 9:30 — 4 по пол.
П'ятниця 9 — 7 веч. 9:30 — 8 веч.
Субота 9 — 1 по пол. 9:30 — 12:30 по пол.

- Платимо найвищі відсотки, дозволені законом, на всіх родах ощадностей, нараховувані щоденно й виплачувані квартально.
- В „Певності“ одержуєте відсотки від відсотків.
- Сертифікати 5 $\frac{3}{4}$ % — 8%, залежно від часу й суми, на які їх вкладається.
- „Певність“ дає повну фінансову обслугу, на яку дозволяє закон.
- Вогнетривалі скриньки для перевозування цінних речей.
- Простора площа для паркування авт.

ЩАДІТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ „ПЕВНІСТЬ“ — НАЙБІЛЬШІ
УКРАЇНСЬКІ ФІНАНСОВІ УСТАНОВІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.
ВСІ ЩАДНИЧІ КОНТА ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО ВИСОТИ 40 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА
ОРГАНІЗАЦІЯМ; СЛУЖИТЬ: ДОБРИМ І
ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ
ЧЕКАМИ; УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВШІЙ
КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,
ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки,
вакації, весілля та інші цілі.
СПЕЦІЯЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
Майно кожного вкладчика чи позичковавця
забезпечене.

Приймає ощадності і платить 7% дивіденди

Безплатне забезпечення ощадностей

Безплатне життєве забезпечення
до 2,000 дол.

Адреса:

SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION
301 Palisade Ave. Yonkers, N. Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

СТЕЙТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“БУДУЧНІСТЬ”

У ДЕТРОЙТІ

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗА-
ЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ.
НІЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИЧКИ НА АВТА,
ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІІ,
ШПИТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ
(КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ
ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧ-
КОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5 $\frac{1}{4}$ %
ДІВІДЕНДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життєве
забезпечення до висоти 2,000 дол.

Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT
4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
Tel.: 843-5411

Леонід Полтава

Тисячоліття...

КАНТАТА НА ПРОСЛАВУ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ-РУСИ

Над могутнім Дніпром —
Могутній Андрій Первозваний:
„Хай відходить пітьма з Перуном,
Бо зі мною приходить світання!
Тут, на київських горах, Господь
Ставить город і ставить Державу —
Хрест осяє ваш вічний народ,
А ваш князь убереться у славу!“

* * *

Олега,
Ольгу,
Святослава
Осияв Правдою Господь,
А Володимира Слава
Вже озолочув народ!
Дулуби,
Сіверці,
Поляни...—
В один народ життя кує...
Від моря й Дому
Ген до Сяну
Европи Лицар устає!

* * *

Нова країна — Україна,
Новітня Русь росте в імлі,
Осияна новим промінням,
Новою Правдою землі —
Хрестом Господнім осяна,
Чудова з думки і з лиця,
Як Первозваний — Первозванка:
Дочка Все світнього Творця!

* * *

Темними хвилями — торки й хозари,
Круки розлуки — турки й татари,
Конфедератки, гуни-москвичини —
Чайкою б'ється моя Україна...
Чайкою б'ється, та не здається,
Не відступає святих звичаїв,
Божая Маті кулі нам носить,
Кулі нам носить, Господа просить:
„Ой, заступися, як за Почайв!“

* * *

Уповають народні уста
На Безсмертя Христа.

Ходить вістка в народі жива:
Через шаблю здобудем права!
Через шаблю здобудем права!

То не сиві карпатські орли —
То гетьмані козацькі пройшли.
Програміли залізні полки —
То Герої-Січовики,
Продзвеніла розпечена мідь —

То Петлюра навчав говорити,
Коновалець, Бандера учив,
Щоб нації народ мій ожив!

* * *

І вже янгола чути з небес:
„У Чупринці ваш лицар воскрес!“,
І шепотчуть народні уста:
„Треба нам і меча і хреста!“
Нам Архангела Гавріла —
Не навік же неволя обсліда!

Ми не йшли із мечем —
І зайдлися плачем —
А неволя пече, ой пече...
Буде бій,
Буде бій грозовий!
Боже! Ти поведеш нас на бій!

* * *

Вже нова Україна встає,
Виривається з мертвих снігів.
Кожний човник хай швидше пішов
До Дніпра золотих берегів!

Древній Галич, зелена Волинь,
Буковина, Карпати-роздара,
Лемківщина, Кубань...
Кожний син
На останню збираються раду:
Вдарим дружньо — за Київ-столицю,
За омріяну Волю-Державу,
І злетити Україна-орлиця,
У Господню зодягнена славу!
У князівську зодягнена славу!

* * *

Синьо-жовтими барвами Волі —
Вже палає Тризуб вогнем.
Україна на рідному полі —
З українським зустрінеться днем!

Не вклонились чужинним кумирам,
До чужих по чуже не пішли, —
У осяяній Господом вірі
Вже випростують крила орли!

В наших душах зростає Держава,
Наша істина чиста й проста:
Буде Київ, і воля і слава
У Державі Меча і Хреста!
Слава, слава, слава
У Державі Меча і Хреста! —
Буде Київ, і воля і слава
У Державі Меча і Хреста!

Грудень 1979 р. Нью Йорк